

Úvod

Vítám vás v dokumente vypracovaných otázok z predmetu DSBcB46. Odpovede označené **nahrubo** sú overené odpovedníkom. Odpovede označené podčiarknutím sú nesprávne. Je to kvôl otázkam typu "Vyberte pravdivá tvrzení." aby ich bolo možné ľahšie vyhľadať. V dokumente sa nachádza zopár maximálne 6 nesprávne vypracovaných otázok.

Lekce 1: DONE

1. Proč starověké říše necvičily africké slony savanní (loxodonta africana)?
  - **Byli příliš velcí a ztráta kontroly nad nimi by tak byla až moc velkým rizikem pro vlastní vojáky.**
  - **Kvůli jejich velikosti by bylo příliš náročné je živit.**
2. K prvnímu soužití slonů a lidí došlo přirozeně, když tlustokožci dobrovolně přišli k lidským obydlím při hledání potravy. Lidé jim poté začali dávat krmení, protože si uvědomili, že sloni svojí přítomností vyhánějí predátory.
=> **Pravda**
3. Perdikkovo brodění Nilu se obešlo bez sebemenších ztrát. => **Nepravda**
4. V teritoriálních soubojích sloních samců hrají jejich kly významnou roli. => **Pravda**
5. Slon indický (elephas maximus) je větší a v bitvě schopnější než slon africký atlaský (loxodonta cyclotis pharaonensis) => **Pravda**
6. Dobře vycvičený slon se dokáže naučit reagovat na mnoho povelů. => **Pravda**
7. Při Hannibalově tažení do Itálie přežili dle pramenů přechod Alp všichni sloni. => **Pravda**
8. Necvičený slon by patrně na člověka zaútočil chobotem. => **Nepravda**
9. Většina Itálie je zcela vhodná pro dlouhodobé ustájení slonů. => **Nepravda**
10. O tom, že Hannibalovu cestu přes Alpy přežili všichni sloni, někteří vědci pochybují. => **Pravda**
11. Slon vydrží veliké množství zásahů šípů bez ohledu na to, kam jsou mířené. => **Nepravda**
12. Sloni poprvé přišli do blízkého kontaktu s lidmi poté, co jimi byli odchytáváni pro polní a lesní práce. => **Nepravda**
13. Nejrychlejší známý pochod slonů odpovídal 480 km za týden (tedy necelým 70 km denně). Který vojevůdce tento pochod uskutečnil? => **Antigonos Monoftalmos**
14. Vyberte pravdivá tvrzení.
  - **Sloni běží rychlostí okolo 24 km/h. Je-li jimi narušena formace těžkooděnců, je kvůli hmotnosti zbroje a bitevnímu zmatku pro vojáky velice obtížné ustoupit bez velkých ztrát.**
  - Slon se v rychlosti běhu může rovnat pštrosovi, ale jen na krátké vzdálenosti.
  - Slon běží pouze při ústupu, v boji se snaží zůstat na místě a hájit tento bod kly a chobotem.
  - Průměrný slon v nejlepší síle nedokáže běžet rychleji než 12 km/h, nebyl tedy problém v případě potřeby zorganizovat ústup semknuté jednotky těžkooděnců, byla-li tato formace slony narušena.
  - Sloni nejsou schopní běžet, jsou na to příliš těžcí.
  - Sloni dokáží běžet rychlostí 24 km/h i na vzdálenosti několika km.
15. Jaké výhody plynou pro vojsko z velikosti slonů (kromě samotného boje).
  - **Z jejich vysokého hřbetu mohou být udílány rozkazy.**
  - **Při pochodu mohou nést zásoby.**
  - **Mohli nosit těžká břemena při stavbě obléhacích strojů.**
  - **Je možné jejich těla použít k lámání proudu při brodění řek.**
16. Vyberte pravdivá tvrzení.
  - Sloni nikdy nikam nepochodovali, vždy zůstávali ustájení v okolí měst a užívali se pouze k defenzivě.
  - Slon není na pochod zvyklý, na 100 km dlouhý pochod po rovné krajině a za pro slony ideální teploty i vlhkosti je třeba vyhradit alespoň měsíc nebo dva. Je-li pochod rychlejší, hrozí úhyn i celého stáda.
  - Slon naložený zásobami o hmotnosti 100 kg je pravděpodobně zátěží zpomalen natolik, že není schopen jít rychleji než 1 km/h
  - **Slon denně zvlá**

- dne i přes 30 km dlouhý pochod, aniž by jej takové tempo dovedlo na pokraj fyzického zhroucení.
- I podprůměrný slon denně zvládne přes 70 km dlouhý pochod, aniž by jej takové tempo dovedlo na pokraj fyzického zhroucení.
- **Dochoval se záznam o tom, že sloni dokázali ujít i necelých 70 km denně, ale slabší jedinci při pochodu zahynuli.**

17. Sloni přišli do blízkého kontaktu s lidmi až poté, co je začali odchyťovat pro vojenské účely. => **Nepravda**

18. Koně obvykle mají strach ze slonů. => **Pravda**

19. Vyberte pravdivá tvrzení.

- **Slon je dobrý plavec.**
- Slon neumí plavat, je na to příliš těžký.
- Slon plavat neumí, ale díky své velikosti se dokáže brodit hlubokými říčními koryty.
- Slon je od přírody neplavec, ale je možné jej k tomu vycvičit.
- Přími předci slonů žili téměř výhradně ve vodě, protože je i anatomie dnešních slonů vhodná k pohybu v méně hlubokých vodách. Sloni ovšem do vody vstupují pouze tehdy, když nemají na výběr.
- **Při brodění prudkých řek vojevůdci stavěli linie slonů napříč řekou, aby svým tělem lámali proud a umožnili přejít pěchotě a jízdě.**

20. Dařilo se slony bezpečně přepravovat přes pohoří?

- **Ano, ale dlouhodobé ustájení v horách by jim patrně neprospělo.**
- **Ano, sloni prokázali v tomto ohledu značnou odolnost.**

21. Z nabídky vyberte, proč byli sloni v armádě ceněni.

- **Díky tvrdé kůži a vysokému prahu bolestivosti dokázali snést mnoho zásahů šípy a oštěpy.**
- **Jejich velikost děsila pěchotu.**
- **Jejich pach a hlas děsil koně.**
- **Díky své velikosti a hmotnosti dokázali prorazit nepřátelské formace.**

22. Vyberte tvrzení, se kterými by pravděpodobně souhlasila většina starověkých vzdělanců (od helénismu).

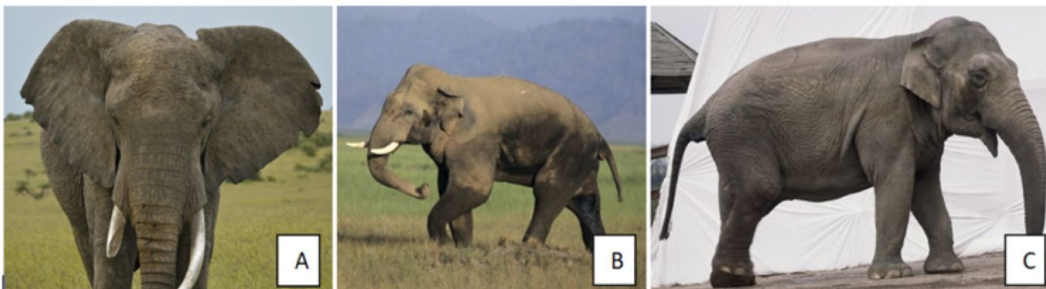
- **Sloni jsou inteligentní, dokáží dokonale porozumět řeči Indů.**
- **Sloni jsou inteligentní, ti nejnadanější se dokáží naučit porozumět řečtině.**
- **Sloni chápou pojem cti podobně jako lidé.**

23. Která "zbraň" dobře vycvičeného slona byla nejefektivnější v boji? (Předpokládejme, že slon bojuje proti jednomu lehkooděnci, nenabíhá do skupiny vojáků.) => **Chobot**

24. Přiřadte událost k vojevůdci.

○ Antigonos Monoftalmos	=>	Rychlý pochod slonů k Parateikene
○ Pyrrhos	=>	Bitva u Hérakleia
○ Alexandros Makedonský	=>	Bitva u Hydaspu
○ Gaius Iulius Caesar	=>	Bitva s Cassivelaunem
○ Perdikkás	=>	Brodění Nilu za účelem získat tělo Alexandra Makedonského

25. Které druhy slonů byly užívány ve starověkém vojenství? => **Slon indický (elephas maximus) a slon africký atlaský (loxodonta cyclotis pharaonensis)**

26. Kupec má zájem o slona k vojenským účelům. Kterého z níže vyobrazených nejpravděpodobněji zvolí (pokud bude vybírat jen na základě jejich vzhledu)? => **B**

27. Mnozí antičtí historici se domnívali, že nejnebezpečnější "zbraní" slona v poli jsou kly. Ve skutečnosti to ale byl chobot. => **Pravda**

28. Vyberte pravdivá tvrzení.

- **Bojovat chobotem pro slona není přirozené, protože se jedná o senzitivní orgán, o který má strach.**
- Bojovat chobotem je pro slona zcela přirozené.
- Bojovat chobotem pro slona není zcela přirozené, ale lze jej to bez problému naučit.
- **Bojovat chobotem pro slona není přirozené, naučit jej to je náročné.**
- Slon může žít i když přijde v boji o chobot. Jeho život to zásadně nepoznamená.
- **Slon, který přijde o chobot, uhynie. Není schopen bez něho přijímat potravu.**

29. Hannibalovu cestu přes Aply přežilo všech 5000 slonů, jakožto i většina vojáků. => **Nepravda**

30. Jak se jmenoval slon Antiocha III., který údajně kvůli ztrátě cti spáchal sebevraždu hladověním? => **Ajax**

31. Vyberte pravdivá tvrzení.

- Římská republika se striktně vyhýbala užití slonů.
- **Římští literáti běžně tvrdí, že sloni jsou příliš temperamentní na to, aby mohli být účinně zařazeni do římské armády.**
- **Sloni nebyli příliš kompatibilní s římskou strategií založenou na těžkooděncích členěných v pevné formace (manipuly atd.)**
- Sloni byli po punských válkách trvale začleněni do římských legií.
- Je pouze jeden známý příklad, kdy Římané nasadili proti protivníkům slony. Jedná se o Caesarovu bitvu s Brity u Hydaspu.
- **Římská republika se většinou vyhýbala užití slonů, výjimečně jich však užila proti nepřítelům, o kterých předpokládala, že slony neznají.**

32. Na základě čeho se lze domnívat, že Ktésiův popis smrti Kýra Velikého je reálnější než ten Hérodotův?

- **Ktésiás žil v Babylóně, který byl součástí Perské říše. Mohla se k němu tak spíše dostat nezměněná verze příběhu.**
- **Hérodotos své vyprávění patrně přizpůsoboval tak, aby bylo líbivé pro publikum. Jeho výklad je tak leckdy třeba brát s nadsázkou.**

33. Dle Ktésia padl Kýros Veliký poté, co mu slon splašil koně. => **Pravda**

34. Prameny se neshodují, jestli Caesar v Británii užil proti Cassivelaunovi slony. Zatímco v samotných Caesarových zápiscích o nich zmínka není, Polyenus je zmiňuje. Z jakého nejpravděpodobnějšího důvodu by slony Caesar nezaznamenal? (Předpokládáme-li, že je skutečně měl.) => **Nepřátelská jízda se kvůli slonům rozutekla. Nejednalo se tedy o těžce vydobyté vítězství a Caesarovi političtí odpůrci by takový záznam mohli použít ke zpochybnění dobyvatelových zásluh.**

35. Ve které bitvě se poprvé Římané střetli se slony? => **U Hérakleie**

36. Jak se jmenoval slon, z jehož hřbetu udílel rozkazy Hannibal během druhé punské války? => **Surus**

37. Sloní samice měly obvykle v bitvách lepší výsledky než samci, protože byly hormonálně vyváženější, tím pádem ovladatelnější. => **Nepravda**

38. Jaké strategie využil Alexandros Makedonský proti Pauravovým (Pórovým) slonům v bitvě u Hydaspu. => **Snažil se svojí jízdu držet co nejdále od slonů, kteří byli v čele Pórova šiku, pročež s ní zaútočil na křídlo.**

39. V teritoriálních soubojích sloních samců hraje významnou roli chobot. => **Nepravda**

40. Který vojevůdce využil linii slonů k vytvoření provizorního brodu přes Nil? => **Perdikkás**

41. Slony děsí řehtání koní. => **Nepravda**

42. Dle Hérodota padl Kýros Veliký poté, co mu slon splašil koně. => **Nepravda**

Lekce 2: DONE

1. Ve kterých měsících dle vědců hrozí výskyt období musth? Zahrňte všechny varianty. =>
  - Říjen
  - Leden
  - Květen
  - Duben
  - Září
  - Srpen
  - Březen
  - Listopad
  - Únor
  - Červen
  - Červenec
  - Prosinec
2. Vyberte pravdivá tvrzení.
  - **Slon denně sní až desetinásobek toho, co těžký válečný kůň.**
  - **Trávicí systém slona dokáže zpracovat pouhých 40% z přijaté potravy.**
  - **Trávicí systém slona je značně nedokonalý, protože musí denně přijmout až 140 kg potravy.**
  - Slon denně sní trojnásobek toho, co těžký válečný kůň.
  - Trávicí systém slona je poměrně dokonalý. Slonovi denně stačí přijmout i méně než 40 kg potravy, což je vzhledem k jeho hmotnosti málo.
  - Trávicí systém slona dokáže zpracovat až 78% potravy.
3. Sloni jsou poměrně přizpůsobiví. Nedělá jim potíže jednorázově nespát či nejíst i několik dní. => **Nepravda**
4. Co z níže jmenovaného patří mezi vojenské nedostatky slonů?
  - **Občasná hormonální nevyváženost (musth)**
  - **Neschopnost skákat**
  - **Slabý zrak**
  - **Přílišná náročnost na množství potravy**
5. Sloni velice lpí na dodržování zaběhlého denního režimu. Odklad spánku nebo stravy je rozruší. => **Pravda**
6. Lucius Caecilius Metellus se po vítězství u Panormu rozhodnul nalodit zajaté slony na vory, aby je přepravil do Itálie. Jak toho docílil? => **Nechal vory posypat hlínou a trávou, čímž slonům zprostředkoval iluzi bezpečné půdy pod nohama.**
7. Kdo údajně pomáhal Megalopolským při přípravě defenzivy města proti Polyperchónovi? => **Damis, veterán z tažení Alexandra Makedonského.**
8. Válečný slon byl obvykle fixovaný na jednoho mahuta. Jiného nebyl ochoten poslouchat. => **Pravda**
9. Z jakého hlavního důvodu převezl po bitvě u Panormu Lucius Caecilius Metellus slony do Itálie? => **Chtěl je vést ve svém triumfálním průvodu a získat tak uznání za velké vítězství.**
10. Zvýšená agresivita samců v období musth je ideální pro válečné účely. Sloni v této době ztrácejí nežádoucí plachost. => **Nepravda**
11. Když Pyrrhos obléhal Argos, sloni byli nejúspěšnější v boji v malých uličkách a vojevůdce tak dovedli k vítězství. => **Nepravda**
12. Jak se v roce 108 př. n. l. podařilo Římanům odhalit Jugurthovy jednotky skryté v lese? => **Jugurthovi sloni měli v lese málo manipulačního prostoru, dělali hluk lámáním větví, a tím upoutali pozornost procházejících Římanů.**
13. Perdikkás měl údajně k dispozici až 200 slonů, avšak na výpravu do Egypta s ním táhlo pouhých 40. Proč se nejpravděpodobněji rozhodnul nechat většinu stáda v Babylóně? => **Po cestě z Babylónu do Egypta táhl přes poušť a obával se, že si nemůže dovolit živit mnoho slonů při tak náročném pochodu. Taktéž si nemohl být jistý, že by dokázal získat tolik potravy při táboření na cizím území. Je třeba vzít v úvahu, že 200 slonů denně spořádá až 20 tun píce.**
14. Sloni jsou poměrně snadno cvičitelní i v pokročilém věku. => **Pravda**

15. Co mohlo být na základě dochovaných záznamů důvodem, proč Hannibal nenasadil slony v bitvě u Ticina?
=> **Nedostatek mahutů z důvodu jejich úmrtí u Rhony.**
16. Jak získal Metellus Scipio špatně vycvičené slony, kteří nakonec dopomohli k vlastní porážce u Thapsu? =>
Slony mu poskytnul numidský král Juba.
17. Jelikož sloni kly periodicky shazují, jedná se technicky o rohy. => **Nepravda**
18. Jelikož jsou sloni kly inervované, jedná se technicky o tesáky. => **Pravda**
19. Vyberte pravdivá tvrzení.
- **Období musth se objevuje pouze u dospělých samců, tj. asi od 15. roku života.**
  - **Období musth trvá 2-20 týdnů.**
  - **Období musth se projevuje nejvíce u slonů na vrcholu sil, tj. mezi 30. a 40. rokem života.**
  - Období musth trvá 1-10 týdnů.
  - Období musth se projevuje nejvíce u starých slonů, tj. kolem 60. roku života.
  - Období musth se objevuje pouze u dospělých samců, tj. asi od 30. roku života.
20. Došlo-li v Evropě k úmrtí mahutů, bylo problematické je nahradit?
- **Ano, i v případě, že se podařilo sehnat nové mahuty s bohatými zkušenostmi, nebylo jisté, jestli je sloni přijmou.**
  - **Ano, protože sloni vyžadovali speciální přístup a péči, kterou jim dokázali poskytnout jen lidé s velkou praxí s těmito zvířaty. Takových lidí byl v Evropě nedostatek, jelikož téměř výhradně pocházeli ze zemí, kde bylo cvičení slonů tradiční.**
21. Proč Dáreios III. zvolil pro bitvu s Alexandrem planinu Gaugamél? => **Byl zde rovný terén, který byl ideální pro efektivitu jeho slonů a válečných vozů.**
22. Jaké strategie proti slonům využili Megalopolští při obraně svého města proti Polyperchónovi? => **Vyklidili část města tak, aby slonům vytyčili jedinou možnou cestu. Tu pak opatřili mělce zakopanými bodci, které se zabodali slonům do chodidel a tím jim znemožnili další postup.**
23. Jakou roli hráli Dáreiovi sloni v bitvě u Gaugamél? => **Žádnou, Dáreios je musel stáhnout ještě před bitvou, protože sucho v oblasti Gaugamél je rozčílilo a začali být agresivní.**
24. V bitvách často střelci cílili na mahuta, protože bez něho byl slon dezorientovaný. => **Pravda**
25. Jakého vojenského nedostatku využily spartské ženy a děti při obraně svého města před válečnými slony v 70. letech 3. stol. př. n. l.? => **Neschopnosti skákat**
26. Ze kterého pramene pochází patrně nejstarší zmínka o musth? => **Z Rgvéd**
27. Proč nemohl Hannibal Barkas po cestě k Aplám bezpečně přebrodit Rhonu?
- **Brodění nebylo bezpečné, protože na druhé straně řeky byly nepřátelské kmeny Keltů.**
  - **Jeho sloni byli jako mláďata převezeni do Hispánie, kde byli potom cvičeni. V této suché lokalitě se nenacházely toky, kde by se mohli naučit plavat. Vstoupit do mohutného toku se proto báli.**
28. Jaké metody se ve starověku užívaly ke zmírnění sloní plachosti?
- **Důležitou roli hrál výcvik. Sloni byli vystavováni vjemům, které je děsili, a ti si na ně postupně zvykli.**
  - **Mahuti dávali slonům před bitvou víno, které je mohlo uklidnit.**
  - **Dle některých pomáhala kastrace. Tato varianta však není příliš pravděpodobná.**
29. Vyberte pravdivá tvrzení.
- **Mezi největší fyzické slabiny slona patří zranitelný chobot.**
  - **Kly slona jsou poměrně náchylné na zlomení.**
  - **Měkká chodidla slona jsou náchylná na zranění.**
  - **Ztráta části ušního boltce může slonovi způsobit značnou prostorovou dezorientaci.**
  - Sloni jsou prakticky nezranitelní. Kromě citlivého chobotu nemají žádná slabá místa.
  - Kůže slona je silnější na jeho čele a na přední části hrudi. Na jiných částech těla je výrazně slabší a lze ji snadno prostřelit šípy.
30. Jaký má období musth v přírodě význam?
- **Možná má období souvislost s pářením. Jedná se o období bojů o přízeň samic.**
  - **Na tuto otázku stále vědci nemají jasnou odpověď. Názory se různí.**
  - **Možná má období souvislost s boji samců o dominantní postavení ve stádě.**
31. Jedním z největších vojenských nedostatků slonů byla jejich plachost a stádovost. => **Pravda**

32. V některých bitvách vojáci cílili na mahuty proto, že měli v plánu zajmout a zařadit slony do vlastního vojska.
=> **Pravda**
33. Bylo třeba upravovat zažité postupy táboření na cizím území kvůli speciálním nárokům slonů? => **Ano, nebyla-li armáda i v cizí krajině dobře zásobována, musely se kvůli náročnosti na množství potravy tábory přesouvat vždy po vypasení širšího okolí.**
34. Zvýšená agresivita samců v období musth je katastrofální pro vojenské účely. Sloni v této době ztrácejí pud sebezáchovy, jsou vzpurní a neovladatelní. => **Pravda**
35. Jak zemřel král Ptolemaios Keraunos? => **Spadl ze splašeného slona, načež jej zabili Galové.**
36. Co je to musth? => **Hormonální disbalance, která se periodicky vyskytuje u dospělých sloních samců a která se projevuje zvýšenou agresivitou.**
37. Slon není vůbec schopen skákat. => **Pravda**
38. V čem tkví riziko užívání vína k uklidnění slonů? => **Účinky alkoholu jsou na každého slona individuální. Někdy tak nemusí slona uklidnit, ale naopak zbavit kontroly.**
39. Vyberte pravdivé tvrzení.
- Hannibalovi v Alpách pomřela většina slonů na neznámou chorobu.
  - Hannibalovi v Alpách pomřela většina slonů kvůli nedostatku potravy. Příčinou bylo, že Hannibal opomenul vzít v úvahu, že sloni vystavení chladu spotřebují mnoho energie na termoregulaci, tudíž potřebují výrazně více potravy. Hannibalovi tak došlo krmení pro slony již 6. den výpravy.
  - Hannibalovi v Alpách pomřela většina slonů kvůli nedostatku potravy. Příčinou byl nečekaný útok horských kmenů, při kterém se rozutekli soumaři, kteří nesli potravu pro slony.
  - Hannibalovi v Alpách pomřela většina slonů na chlad. Tlustokožci jsou tropičtí živočichové, pročež nedokážou zimu snášet ani několik málo dní.
  - Hannibalovi v Alpách pomřela slabá polovina slonů kvůli nedostatku potravy. Příčinou byl nečekaný útok horských kmenů, při kterém se rozutekli soumaři, kteří nesli potravu pro slony.
  - **Hannibalovi podle všeho v Alpách žádní sloni neuhynuli.**
- 40.
41. Slon starší patnácti let je velice těžko cvičitelný. => **Nepravda**
42. Proč vojevůdci veleli cílit na největšího z nepřátelských slonů? => **Protože největší samec byl obvykle vůdcem stáda a v případě jeho splašení se dalo předpokládat, že ho ostatní budou následovat.**
43. V souvislosti s jakým vojenským konfliktem je znám příběh o slonovi Níkónovi, který zvedl svého raněného mahuta a odnesl ho do bezpečí? => **s Pyrrhovým dobýváním Argu**
44. Přiřadte vojevůdce k významné události.

Cílení na mahuty za účelem zrekvírovat celé stádo Démétria Poliorkéta v bitvě u Gazy.	=>	Ptolemaios I. Sótér
Tažení z Babylónu do Egypta s pouhými 40 slony z dostupného dvouseťhlavého stáda.	=>	Perdikkás
Mělké zakopání bodců v části města Megalopolis za účelem vyřadit slony z bitvy.	=>	Damis
Smrt v Argu, při které hrál roli zmatek vyvolaný slony.	=>	Pyrrhos
Úspěšná přeprava slonů ze Sicílie do Itálie na vorech.	=>	Lucius Caecilius Metellus
Bitva u Gaugamél, ve které Dáreios III. nakonec slony nepoužil, protože je znervóznělo dlouhé čekání na bitvu.	=>	Alexandr Makedonský
Smrt po pádu ze slona v bitvě s Galy	=>	Ptolemaios Keraunos
Přechod Apl s 37 slony.	=>	Hannibal Barkas
Odhalení Numidčanů kvůli hluku, který sloni dělali v lese, ve kterém se skrývali.	=>	Quintus Caecilius Metellus Numidicus

45. Neposlouchal-li slon, bylo radno jej přesvědčit k poslušnosti lstí, násilí nemělo smysl. => **Pravda**
46. Slon je od přírody zvíře statečné povahy, které takřka nic nevyděsí. => **Nepravda**
47. Neposlouchal-li slon, jediným řešením bylo, donutit jej k poslušnosti násilím. => **Nepravda**
48. Když Pyrrhos obléhal Argos, ukázalo se, že sloni jsou při boji v uličkách kvůli své velikosti nepraktičtí. Rozpoutali zmatek a zablokovali bránu, čímž nepřímo způsobili vojevůdcovu smrt. => **Pravda**
49. Alexandros Makedonský byl vzdělaný vojevůdce. Jeho učitelem byl i Aristotelés, který na tehdejší dobu věděl o slonech mnoho. => **Pravda**
50. Mahutum nebyl válečný slon přidělen natrvalo. Před bitvou jim byl vždy slon vybrán nahodile kvůli usnadnění organizace. => **Nepravda**
51. Plinius zaznamenal nepříliš pravděpodobnou informaci, že... => **...jeskynní muži skákali ze stromů na slony a poté jim přesekli šlachy na zadních nohách, přičemž se drželi jejich ocasu.**
52. Hannibal přišel při svém tažení do Itálie o mnoho mahutů. Jak k tomu došlo? => **Mnozí utonuli při nezdařilém pokusu o přepravu slonů na vorech přes Rhonu.**
53. Vyberte pravdivá tvrzení.
- **Slabý zrak slonů matří mezi hlavní důvody, proč je důležitá důvěra slona v mahuta. Slon je v bitvě nucen spoléhat se na jeho povely.**
  - **Slon má velmi slabý zrak, protože se orientuje převážně čichem a sluchem. Tyto smysly nejsou v bitevním hluku a zmatku příliš platné, a tak není divu, že mají sloni tendenci propadat panice.**
  - Slon má velice dobrý zrak a skvělé kognitivní schopnosti, protože si dobře uvědomuje rizika bitvy. Z tohoto důvodu bylo tak běžné, že sloni propadali panice.
  - Slon je úplně slepý, a tak je kvůli bitevnímu hluku zcela odkázán na pokyny mahuta.
  - Slon má dostatečně dobrý zrak na to, aby pochopil dění na bitevním poli a dokázal sám strategicky uvažovat.
  - Slabý zrak slonů byl velkou výhodou pro vojenské využití. Zvířata se musela řídit jen sluchovými a čichovými vjemy, protože si neuvědomovala rizika bitvy a nepropadala panice.
54. Vyberte, ze kterých zemí mahuti patrně nepocházeli.
- **Z Germánie**
  - **Z Tahuantinsuyo**
  - **Z Itálie**
  - **Ze Sparty**
55. Ve kterých z následujících bitev se sloni obrátili na útěk, přičemž zbořili vlastní formace?
- **V bitvě u Thapsu**
  - **V bitvě u Hydaspu**
56. Jakým způsobem staří Indové minimalizovali délku trvání období musth? => **Přestali slony krmit.**
57. Slon dokáže přeskočit příkop o šířce až 4 metry. => **Nepravda**
58. Proč bylo tak efektivní užívat proti slonům bodce mělce zahloubené v zemi? (este 1 spravne)
- **Jelikož je slon krátkozraký, s velkou pravděpodobností nezpozoruje na čerstvě zkypřené půdě nic podezřelého. Lze se domnívat, že by bodce přehlédli i v případě, že by vyčnívaly ze země ven.**
  - **Zranění chodidla slona často rozrušilo. Mohlo způsobit i velkou paniku a útěk celého stáda.**
  - Tato metoda ve skutečnosti příliš efektivní nebyla. Sloni často pasti odhalili a vyhnuli se jim.
  - **Kůže na chodidle slona je měkká a poddajná. Proto je v tomto místě slon zranitelnější než na většině povrchu jeho těla.**
  - Tato technika ztratila na efektivitě poté, co Seleukovci vynalezli sloní ubuv z tvrzené kůže s ocelovou podrážkou (tzv. caligae loxodontarum), která zamezila zranění chodidla. Poté, co se tento vynález rozšířil, zakopané bodce se proti slonům postupně přestaly užívat.
  - **Pro slona charakteristická nemotornost mu znemožňuje zapíchnutý bodec vytrást dynamickým pohybem. Není tak schopen po takovém zranění pokračovat v boji a je odkázán na péči lidí.**
59. V bitvě u Gazy (312 př. n. l.) získal Ptolemaios Sótér celý oddíl slonů Démétria Poliorkéta. => **Pravda**
60. V bitvě u Gazy (312 př. n. l.) pozabíjel Ptolemaios Sótér celý oddíl slonů Démétria Poliorkéta. => **Nepravda**

61. Zvyk podávat slonům před bitvou alkohol zavedli Indové. => **Pravda**
62. Jak v bitvě u Zamy využil Publius Cornelius Scipio vědomosti, že karthaginští sloni byli nedostatečně vycvičení? => **Apeloval na vrozenou plachost slonů. Rozkázal vojákům troubit a křičet, aby slony vyděsili.**
63. Zvyk podávat slonům před bitvou alkohol zavedli Seleukovci. => **Nepravda**
64. Dle čeho je možné zjistit, že nastává období mush? => **Slonům vytéká ze spánků olej čpavého zápachu.**

Lekce 3: DONE

1. Zbroj slonů v helénistických královstvích byla v porovnání se zbrojí v indických královstvích obvykle těžší. => **Pravda**
2. Za kterého panovníka pravděpodobně Seleukovci začali zpevňovat kotvici popruhy howdahu plíšky? => **Antiocha IV. Epifana**
3. V 5. století př. n. l. se poprvé setkáváme s těžší sloní zbrojí, která sestávala z kovového chrániče hlavy, zatímco tělo bylo kryto tkaninou pošítou kovovými lamelami. Tato zbroj však nedošla obliby a většina indických vládců tak zůstala u původní lehké výstroje. => **Pravda**
4. Kde pravděpodobně započalo vojenské využití slonů? Vyberte všechny reálné možnosti.
  - **v Indii**
  - **V Sýrii**
  - **V Číně**
5. Který nálezný vypovídá o tom, že Syřané cvičili slony již kolem roku 1500 př. n. l.? => **Freska z hrobky v egyptských Thébách**
6. Kdo byli stífoi? => **Vojáci speciálně cvičení k podpoře a ochraně slonů**
7. Co mohlo jezdců vést k tomu, aby se ke slonům vázali?
  - **Obtížnost jet na slonovi k těžké zbroji. Taktéž možná vidina pádu z výšky sloního hřbetu v takové zbroji.**
  - **Velká nepohodlnost ve středu sloních zad, kde byli jezdci usazeni.**
  - **Skutečnost, že se nemohli držet při střelbě.**
8. Vědci se shodují, že mahut ovládal slony vždy z jejich hřbetu, a to už od nejstarších dob. => **Nepravda**
9. Howdah se v Indii pravděpodobně používal již v 6. století př. n. l. Jak je tedy možné, že se o něm nezmiňují prameny, když popisují bitvy Alexandra Makedonského, ve kterých sloni figurovali? (u Gaugamél, u Hydaspu)
  - **Je možné, že prameny o howdazích mlčí jen proto, že se zaobírají děním na bojišti, nikoliv výstrojí jednotlivých vojenských jednotek.**
  - **Paurava (Póros), se kterým se u Hydaspu Alexandr střetnul, nepatřil mezi nejmočnější panovníky Indie. Je možné, že howdahy tehdy disponovali pouze mocní maharajové Přední Indie.**
  - **V bitvě u Gaugamél měli sloni držet krok s válečnými vozy, je tedy možné, že howdahy byly demontovány za účelem odlehčení výstroje.**
10. Který helénistický vojevůdce pravděpodobně použil howdahy jako první? => **Eumenés z Kardie**
11. Vynález nástavců na kly udělal z klů nejnebezpečnější zbraň slona. => **Nepravda**
12. Proč nebyla na počátku vojenského využití slonů v Indii populární kovová zbroj?
  - **Sloni se v něm příliš potili, což pro ně bylo diskomfortní.**
  - **Zbroj byla příliš těžká, a tak slona zpomalovala.**
  - **Zbroj byla příliš drahá.**
13. Proč se mahuti oblékali do bílého oděvu a barvili si na bílo vousy? Vyberte jednu z nabízených možností: => **Protože bílá barva pohlcuje málo světla.**
14. S jistotou nelze říci, zda započalo cvičitelství slonů dříve v Sýrii, Číně nebo Indii. => **Pravda**
15. Proč Makedonci odívali své slony do rudých hatthathar? Vyberte jednu z nabízených možností: => **Na rudém materiálu nebyla viditelná krev, slony tak údajně méně děsila jejich zranění.**
16. Které zbraně používali sloní jezdci helénistických království?
  - **Oštěpy**
  - **Sarissa, kopí charakteristické pro makedonské falangisty**
  - **Luk**
17. V 5. století př. n. l. se poprvé setkáváme s těžší sloní zbrojí, která sestávala z kovového chrániče hlavy, zatímco tělo bylo kryto tkaninou pošítou kovovými lamelami. Tato zbroj se ukázala jako velice účinná a brzy nahradila dřívější lehkou zbroj po celé Indii. => **Nepravda**
18. V Indii prokazatelně započalo cvičení slonů dříve než v Číně a Sýrii. => **Nepravda**

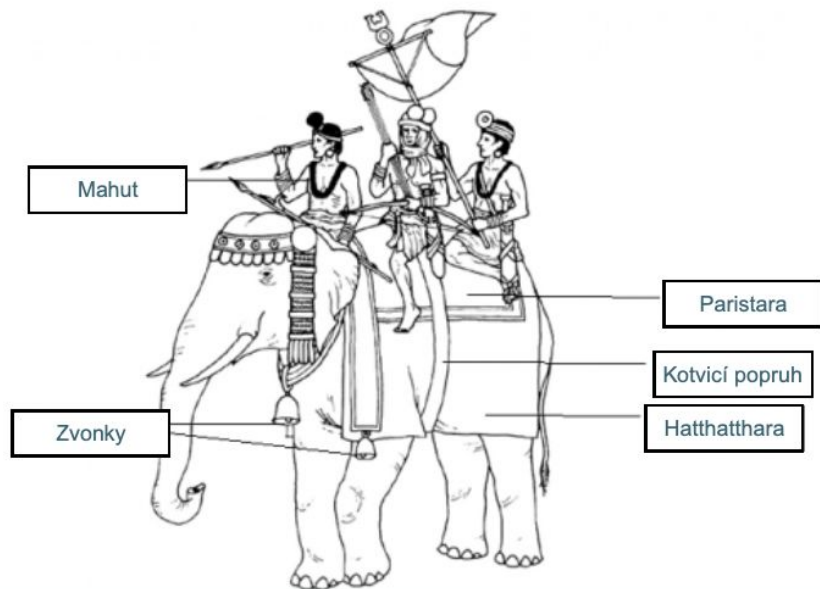
19. Ze které doby pocházejí nálezy, které svědčí o tom, že v oblasti dnešní Sýrie byli sloni cvičeni možná nejdříve na světě? => **1500 př. n. l.**
20. Ze která doby pochází nález, na základě kterého vznikla teorie, že počátky sloního cvičitelství pocházejí z Číny?
- **Z doby mezi léty 1723 př. n. l.- 1123 př. n.**
  - **Z doby dynastie Shang**
21. Které z následujících částí sloní výstroje pravděpodobně vynalezli Seleukovci?
- **Prstencové chrániče nohou**
  - **Přilba s korunou z ptačích per**
  - **Plátový chránič hrdla s odspodu překrývanými pláty pro větší účinnost proti pěchotě**
  - **Odlehčený kožený howdah**
  - **Plíšky zpevněná kotvící lana howdahu**
  - Ochranná sloní obuv
  - Nástavce na kly. tzv. sloní meče
22. Je možné, že na počátcích sloního cvičitelství mahuti ovládali slony z jejich hřbetů, ale i ze země. => **Pravda**
23. Jakým způsobem byl tradičně ukotvován howdah? => **Třemi řemeny pod krkem, na břiše a pod ocasem**
24. V Číně prokazatelně započalo cvičení slonů dříve než v Indii a Sýrii. => **Nepravda**
25. Jaký druh (poddruh) slona nejpravděpodobněji používali obyvatelé dnešní Sýrie kolem roku 1500 př. n. l.? => **Slon syrský (elephas maximus asurus)**
26. Které ochranné prvky byly typické pro slony Seleukovců? Vyberte jednu nebo více možností:
- **Přilba s korunou z ptačích per**
  - **Prstencové chrániče nohou**
  - **Stífoi, podpůrné jednotky**
27. V souvislosti s kterým vládcem se dozvídáme o sloních přilbách s korunou z ptačích per? => **S Antiochem III. Velikým**
28. Vyberte pravdivá tvrzení.
- **Seleukovci dávali u slonů přednost bezpečnosti před mobilitou.**
  - **Seleukovská výstroj slonů byla zkonstruována tak, aby slona co nejvíce ochránila před útokem pěchoty.**
  - **Seleukovci dbali postupem času stále více na ochranu slonů, což bylo zapříčiněno zvyšující se cenou slonů v důsledku poklesu jejich populace, zhoršující se finanční situací říše a zpřetrháním obchodních vazem s indickými královstvími.**
  - **Seleukovská sloní výstroj byla těžší než jakákoliv jiná, a to minimálně do přelomu letopočtu.**
  - Seleukovská výstroj slonů byla zkonstruována tak, aby slona co nejvíce ochránila před útokem střelců.
  - Seleukovci dávali u slonů přednost mobilitě před bezpečností.
  - Seleukovská sloní výstroj byla druhá nejtěžší průřezem starověkých dějin. Těžší byla pouze výstroj magadhských slonů.
29. V Sýrii prokazatelně započalo cvičení slonů dříve než v Indii a Číně. => **Nepravda**
30. Paurava (Póros) disponoval větším počtem slonů než Dhana Nanda (Xandramés). => **Nepravda**
31. Dhana Nanda (Xandramés) disponoval větším počtem slonů než Paurava (Póros). => **Pravda**
32. Proč nemůžeme brát záznamy o slonech ve védách jako plnohodnotný důkaz toho, že cvičitelství slonů započalo v Indii? Vyberte jednu nebo více možností:
- **Nejstarší dochovaná písemná verze véd je podstatně mladší než texty samotné. Není tedy jisté, jestli byly zmínky o slonech i v nejstarších podobách textů.**
  - **Stáří véd není možné přesně určit, protože se jedná o texty ústního charakteru, které bylo zakázené zapisovat. Je tedy možné, že se začaly formovat až po začátcích výcviku slonů v Číně nebo Sýrii.**
33. K čemu sloužila hatthathara? Vyberte jednu nebo více možností:
- **Chránila slony před přímým slunečním svitem.**
  - **Mohla zbrzdit slabší údery směřované na tělo slona ze stran.**
  - **Umožňovala jezdcům pohodlnější jízdu.**

34. Seleukovci používali zásadně indické slony (elephas maximus). Vyberte jednu z nabízených možností: => **Nepravda**
35. Se kterým panovníkem je spojen záznam o nástavcích na kly, opatřených bodci, z přelomu 6. a 5. století př. n. l. => **S Bimbisárou z Magadhy**
36. K čemu sloužila koruna z ptačích per na přilbách seleukovských slonů?
- **Smysl koruny byl možná jen čistě estetický.**
  - **Na základě informací z pramenů si nemůžeme být jistí k čemu koruna sloužila.**
  - **Koruna možná měla alespoň částečně chránit mahuta (který byl jinak velice zranitelný) před frontálním útoky střelců.**
37. Paristara byla tvořena velkým měkkým kobercem, který slona chránil před slunečním svitem. => **Nepravda**
38. Curtius Rufus ve svém díle o Alexandrovi Makedonském popsal jeho postoj ke slonům jako čistě pozitivní. Alexandr v díle s nadšením jmenovat Héfaistióna elephantarchem, tj. vrchším velitelem vojenských slonů. => **Nepravda**
39. Curtius Rufus ve svém díle o Alexandrovi Makedonském popsal jeho postoj ke slonům jako pozitivní, ale skeptický, co se týče jejich schopností na bitevním poli. Alexandr v díle odmítá, že by chtěl kdy slony do armády zařadit. => **Pravda**
40. Někteří se domnívají, že howdahy vynalezl Eumenés. Na základě čeho je možné tuto domněnku zpochybnit? => **Eumenés z Kardie získal slony od Eudéma, který je zcizil z království Pauravy (Póra). Je pravděpodobné, že je zcizil včetně howdahů a ostatní výstroje.**
41. V 6. a 5. století nedošlo jen k inovacím ve výstroji slonů, ale také mahutů. Které z níže zmíněných součástí výstroje začali mahuti běžněji používat?
- **Oštěpy**
  - **Přilbu upravenou tak, aby chránila před sluncem mahutovi oči i zátylek**
  - **Malý štít**
42. K čemu sloužila paristara? => **Umožňovala jezdcům pohodlnější jízdu.**
43. Kvůli jakému typu útoků na slona byl vynalezen plátový chránič hrdla s odspodu překrývanými pláty? => **Kvůli útokům pěchoty zespodu.**
44. Co měl především na starosti elephantarchos? => **Měl na starosti velení sloním jednotkám.**
45. Zbroj slonů v helénistických královstvích byla v porovnání se zbrojí v indických královstvích obvykle lehčí. => **Nepravda**
46. Hatthathara byla tvořena velkým měkkým kobercem, který slona chránil před slunečním svitem. => **Pravda**
47. Hatthathara byla tvořena malým vypořstovaným pruhem látky, který umožnil jezdcům pohodlněji na slonovi sedět. => **Nepravda**
48. Na základě čeho se lze domnívat, že výcvik slonů započal v Indii? => **Na základě četných zmínek o slonech ve védách.**
49. Proč mahuti věšeli slonům na výstroj zvonky? Vyberte jednu z nabízených možností: => **Mahut díky zvonům snadněji našel slona, který se od něho vzdálil při pastvě.**
50. Nástavce na kly sloužily převážně jako výstuha křehkých klů, sekundárně jako zbraň. => **Pravda**
51. Z jakého materiálu se pravděpodobně vyráběly kroužkové chrániče nohou, které jsou typické pro seleukovské slony?
- **Z kůže**
  - **Z kovu**
52. Z jakých materiálů se vyráběly ve starověku howdahy? Vyberte jednu nebo více možností:
- **Z tvrzené kůže**
  - **Ze dřeva**
  - **Z proutí**
53. Jaký náález vedl ke vzniku teorie, že sloni byli poprvé cvičeni právě v Číně? => **Obětní pohár na víno**
54. Jakou technikou byl vyráběn sloní chránič čela z usně? => **Namáčením kůže, vytvarováním dle tvaru hlavy, rychlým sušením nad ohněm.**
55. Paristara byla tvořena malým vypořstovaným pruhem látky, který umožnil jezdcům pohodlněji na slonovi sedět. => **Pravda**

56. Seleukovci používali převážně indické slony (*elephas maximus*), ale zvláště v pozdních dobách této říše užívali i slony africké (*loxodonta africana cyclotis*). => **Pravda**
57. Vědci se shodují, že v dobách do 6. století př. n. l. mahuti ovládali slony výhradně ze země. => **Nepravda**
58. Z jakého materiálu se vyráběla nejstarší sloní zbroj? => **Z usně**
59. Kolik stífoi bylo tradičně přidělováno k jednomu slonovi? => **32**
60. Kdo vynalezl howdah? Vyberte všechny alespoň vzdáleně reálné varianty.
- **Pyrrhos**
  - **Blíže neznámí Indové v 6. století př. n. l.**
  - **Eumenés z Kardie**

61. Tento náčrt zobrazuje makedonského válečného slona na základě popisu motivů na pohřebním voze Alexandra Makedonského. Který autor svým popisem umožnil, aby vznikla tato rekonstrukce? => **Diodoros Sicilský**
62. Proč nemůžeme brát záznamy o slonech ve védách jako plnohodnotný důkaz toho, že cvičitelství slonů započalo v Indii?
- **Stáří véd není možné přesně určit, protože se jedná o texty ústního charakteru, které bylo zakázené zapisovat. Je tedy možné, že se začaly formovat až po začátcích výcviku slonů v Číně nebo Sýrii.**
  - **Nejstarší dochovaná písemná verze véd je podstatně mladší než texty samotné. Není tedy jisté, jestli byly zmínky o slonech i v nejstarších podobách textů.**
63. V 5. století př. n. l. se poprvé setkáváme s těžší sloní zbrojí, která sestávala z kovového chrániče hlavy, zatímco tělo bylo kryto tkaninou pošítou kovovými lamelami. Tato zbroj se ukázala jako velice účinná a brzy nahradila dřívější lehkou zbroj po celé Indii. => **Nepravda**
64. Co vyvrací teorii o tom, že vynálezcem howdahu je Pyrrhos, který jej měl prve užít v bitvě u Hérakleie? => **Zmínka o howdazích ve spisu Megasthena, který zemřel dříve, než Pyrrhos věže použil**
65. Proč po smrti Alexandra Makedonského diadochové s tak velkou oblibou zařazovali do svých vojsk slony?
- **Jelikož diadochové měli stejné kořeny, vycházeli také ze stejné vojenské strategie, ve které všichni vynikali. Sloni zde hráli roli rozdílové zbraně, se kterou zatím neměli Makedonci až tak bohaté zkušenosti.**
  - **Snažili se tím odkazovat na Alexandra Makedonského, který po dobu bojů v Indii získal množství slonů, čímž si do jisté míry vydobyl věhlas a poslušnost orientálních národů.**

66. Popište obrázek.

67. Jaké výhody přinesl vynález howdahu?

- Jízda v howdahu byla pohodlnější.
- Šířka howdahu umožňovala, aby na jednom slonovi byli i 4 střelci. Dříve slon vezl obvykle jen 2.
- Střelba z howdahu vestoje byla přesnější.
- Střelci těžili z ještě vyššího postavení než dříve, neboť v howdahu bylo možné i stát. Toto jim rozšířilo rozhled na bojišti a umožnilo kvalitněji krýt postup slona, protože nyní mohli snadno střílet i na nepřátele, kteří útočili na slona frontálně.
- Riziko pádu střelců bylo howdahem minimalizováno.
- Střelci byli kryti za zdmi howdahu před střelbou nepřátel
- De facto žádné, jelikož veškeré výhody howdahu byly k ničemu, jeho hmotnost stála zvíře příliš mnoho sil.

68. V 6. a 5. století př. n. l. se objevují první zmínky o vojácích specializovaných na ochranu slona. Kolik takových vojáků bývalo přiděleno k jednomu slonovi? => 8

69. Jak zemřel Eleazar Avaran? => **Spadl na něho slon poté, co jej zespoda probodl, aby ukázal svým krajanům, že i tlustokožec je zranitelný.**

70. Co svědčí o tom, že Alexandr Makedonský pravděpodobně plánoval válečné slony užít v dalších bojích?

- **Skutečnost, že Alexandrovi následovníci, kteří svojí legitimitu zakládali na jeho odkazu, začali souhrnně slony ve vojenství používat. Pro některé se dokonce stali symbolem majestátu.**
- **Skutečnost, že ještě před smrtí stanovil funkci elephantarcha, velitele slonů.**

Lekce 4: DONE

1. Jakým způsobem se Scipio a jeho bratr vyhnuli přímému boji se slony v bitvě u Magnésie?
  - **Útočící válečné vozy na křídle obrátili střelbou na nekoordinovaný ústup, což způsobilo jejich vpád do řad vlastních katafraktů a slonů. Jelikož Římané ustupující vojsko pronásledovali, nedali jim šanci, aby se přeskupili a mohli znovu klást odpor.**
  - **Jízdou a pěchotou obklíčili střed seleukovského vojska, který se skládal z falangistů a slonů mezi nimi. Následně rozkázali slony ostřelovat, aby se splášili a při útěku rozbili formace vlastních falangistů.**
2. Z jakého materiálu měly být římské protislóní vozy? => **Z proutí**
3. Ve které bitvě zajal Ptolemaios Sótér slony Démétria Poliorkéta pomocí řetězu z tribulů? => **U Gazy**
4. Slony děsila hořící prasata primárně svým křikem. Oheň samotný byl pouhým aspektem jejich děsivosti. => **Nepravda**
5. Byl to sice Pyrrhos, který v bitvě u Auscula ustoupil, ale ztráty Římanů byly tak velké, že je vyhraná bitva přiblížila k prohře ve válce. => **Nepravda**
6. Ve které bitvě se údajně vyskytly protislóní vozy? => **U Auscula**
7. Existují domněnky, že první Evropan, který se dozvěděl o strachu slonů z prasat, byl Alexandr Makedonský, jemuž informaci sdělil indický král Paurava (Póros). => **Pravda**
8. Linie slonů v týlu sloužila jako "zed", která měla za úkol nepustit vlastní prchající vojáky z bojiště, ba naopak je obrátit zpět k boji. => **Nepravda**
9. Linie slonů v týlu vojska sloužila jako "zed", za kterou mohli vojáci ustoupit. Sloni totiž dokázali udržet nápor nepřátel, než se vojsko za nimi přeskupilo. => **Pravda**
10. Jak je možné zbavit slony strachu z kvičení prasat? => **Výcvikem tlustokožců v okolí prasečích chlévů.**
11. Jakým způsobem se Scipio vyhnul přímému boji se slony v bitvě u Zamy? => **Rozděлил své vojsko na jednotlivé manipuly legionářů a mezery mezi nimi vyplnil vojáky zvanými velites, kteří se před střetem se slony rozestoupili a nechali slony uniknout.**
12. Jak se od sebe liší standardní prak a fustibalus?
  - **Fustibalus umožňuje střílet větší kameny.**
  - **Fustibalus má dlouhou násadu.**
  - **Fustibalus má větší dostřel.**
13. Jak je možné v boji se slony využít příkopů k vlastnímu prospěchu?
  - **Při bitvě v poli je možné za ně ustoupit, v relativním bezpečí se přeskupit a provést zpětný výpad.**
  - **Při obraně města je možné za nimi postavit provizorní hradby a následně odrážet útoky nepřátel i s malým počtem vojáků.**
  - **Při bitvě v poli je možné za ně ustoupit, z relativního bezpečí pak zasypávat bezbranné slony střelami.**
14. Obecně platí, že lehkooděnci byli v boji proti slonům úspěšnější než těžkooděnci. => **Pravda**
15. Ve kterých bojích byl užit tribulus?
  - **Obléhání Megalopole Polyperchónem**
  - **Bitva u Thapsu**
16. Ve které uvedené bitvě zahnali střelci z praků a fustibalů nepřátelské slony na útěk vlastním vojskem? => **U Thapsu**
17. Kde byly údajně umístěny římské protislóní vozy?
  - **Na levém křídle**
  - **Na pravém křídle**
18. Kdo poskytnul Římanům slony, které použili proti králi Perseovi u Pydny? => **Numidský král Massinissa**
19. Velites vynikali v rychlých výpadech a ústupech. => **Pravda**
20. Co je to carroballista?
  - **Velký prak na kolech, který táhnou voli.**
  - **Velký prak na kolech, který táhnou muly.**

21. Jakými metodami se dle pramenů podařilo Makedoncům zatlačit Pauravovy (Pórovy) slony ve vůbec prvním střetu s nimi?
- **Lehkooděnci zraňovali slony v oblasti končetin.**
  - **Střelci cílili na oči slonů.**
  - **Falangisté sráželi mahuty sarissami.**
22. Jakým způsobem se Scipio vyhnul přímému boji se slony v bitvě u Ilipy? => **Roztáhl své vojsko, obklíčil Puny a následně jejich slony zahnal vrženými oštěpy na útěk středem vlastního vojska.**
23. Obecně platí, že těžkooděnci byli v boji proti slonům úspěšnější než lehkooděnci. => **Nepravda**
24. "Pyrrhovo vítězství" je slovní spojení, které označuje výhru s minimálním úsilím. Pojem vznikl na základě události v bitvě u Auscula. => **Nepravda**
25. Kolik mužů tradičně obsluhovalo carroballistu? => **11**
26. "Pyrrhovo vítězství" je slovní spojení, které označuje výhru za příliš velkou cenu. Pojem vznikl na základě události v bitvě u Auscula. => **Pravda**
27. Byli to sice Římané, kteří v bitvě u Auscula ustoupili, ale ztráty Pyrrha byly tak velké, že ho vyhraná bitva přiblížila k prohře ve válce. => **Pravda**
28. Kolik údajně Římská republika zkonstruovala protisloních vozů do bitvy u Auscula? => **300**
29. Sloni se bojí ohně, o čemž svědčí i skutečnost, že jej některé kultury užívaly k jejich lovu. => **Pravda**
30. Slony děsila hořící prasata svým křikem až sekundárně. Hlavním aspektem jejich děsivosti byl oheň samotný. => **Nepravda**
31. "Pyrrhovo vítězství" je slovní spojení, které označuje výhru za příliš vysokou cenu. Pojem vznikl na základě události v bitvě u Beneventa. => **Nepravda**
32. Kým, kdy a kde byly poprvé použity k obraně před slony příkopy? => **Neznámo kým, neznámo kde, pravděpodobně hned na počátku sloního vojenství.**
33. Které jmenované zbraně, techniky nebo vojenské jednotky byly v otevřeném poli efektivní proti slonům?
- **Tribuly**
  - **Prakovníci a střelci s fustibaly**
  - **Carroballisty**
  - **Římští velitelé**
34. Dle pramenů byl poprvé tribulus užít v roce 318 př. n. l. V jaké souvislosti k tomu došlo? => **Při obléhání Megalopole použili obránci tribuly proti Polyperchónovým slonům.**
35. Používala-li se carroballista proti slonům, užívala se tužší tětíva než obvykle. => **Nepravda**
36. V čem tkví výhody tribulu?
- **Je použitelný při ofenzivě i defenzivě.**
  - **Je laciný.**
  - **Je nenáročný na výrobu.**
  - **Tribulus je zároveň účinný i proti válečným vozům.**
  - **Slona neohrožuje na životě, ani mu nezpůsobí trvalá zranění. Slon zneškodněný tribulem může být zajat.**
  - **Je účinný i proti pěchotě.**
  - Když slon šlápne na tribulus, zalomí se mu v ráně, není tedy žádná šance, že by se jej zbavil.
37. Používala-li se carroballista proti slonům, užívalo se střel se silnějším a širším hrotem než obvykle. => **Pravda**
38. Kdo byli elefantomachoi? => **Makedonští vojáci, kteří měli zbroj opatřenou bodci, aby tak zamezili slonům útočit na ně chobotem.**
39. Ve kterých z bitev níže se Publius Cornelius Scipio Africanus projevil jako vynikající stratég, když porazil nepřátele, aniž by se musel přímo konfrontovat s jejich slony?
- **V bitvě u Ilipy**
  - **V bitvě u Magnésie**
  - **V bitvě u Zamy**
40. Ve kterých konfliktech se alespoň s malou pravděpodobností vyskytla hořící prasata, jakožto zbraň proti slonům?
- **v bitvě u Beneventa**
  - **při obléhání Megary Antigonem Gonatem.**

41. Které z tradičních níže jmenovaných římských vojenských jednotek byly v boji se slony nejplatnější? => **Velites**
42. Jakým způsobem se podařilo Spartánům ubránit své město před Pyrrhem, který byl ve velké přesile a měl ve svém vojsku i několik slonů? => **Vykopali kolem města příkop a za ním do země zapustili vozy, které posloužili jako provizorní hradba. Zpoza této hradby pak hrstka vojáků, žen a dětí odrážela Pyrrhovy útoky, dokud od snahy získat město neupustil.**
43. Doplňte následující větu. (Zahrňte všechny varianty na základě odlišných popisů bitvy u Beneventa.) Římané byli útokem slonů zatlačeni za příkopy, kde se přeskupili a...
- ...následně zahnali slony na útěk planoucími pochodněmi.
  - ...a následně zahnali slony na útěk děsivým křikem vypuštěných hořících prasat.
  - ...následně obrátili slony k ústupu vrháním oštěpů a střelbou zápalnými šípy.
44. Který nález nasvědčuje teorii, že Římané u Beneventa proti slonům vyslali prasata? => **Aes signatum s vyobrazením slona a prasete.**
45. Jakým způsobem měly údajně římské protisloní vozy zraňovat slony?
- **Zbraně na otočných bidlech připevněné k vozům měly zraňovat slony v oblasti chobotu.**
  - **Hořící kotva se měla omotat kolem těl slonů a popálit je.**
  - **Lukostřelci měli průhledem ve voze střílet na slony.**
  - **Prakovníci měli průhledem ve voze vrhat na slony tribuly.**
46. V době principátu byly carroballisty běžnou součástí legií. Který císař je pravděpodobně používal proti parthským slonům? => **Traianus**
47. Který vojevůdce představil v bitvě řetěz z tribulů? => **Ptolemaios Sótér**
48. Které vojenské nedostatky slonů se podepsaly na Pyrrhově neúspěchu u Beneventa? (Vyberte všechny reálné varianty.)
- **Strach slonů z prasat.**
  - **Strach slonů z ohně.**
  - **Neschopnost slonů skákat.**
49. Jakým způsobem údajně Hannibal u Trebie oslabil efektivitu římských velites, o kterých si byl vědom, že jsou proti slonům zvláště nebezpeční? => **Než bitva započala, vyslal numidské jezdce, aby vyprovokovali roztržku. Velites na Numidčany vrhali své oštěpy, protože jim jich nezbyl dostatek do samotné bitvy.**
50. Ve které bitvě poprvé Evropané bojovali proti slonům. => **U Hydaspu**
51. Římské protisloní vozy dle pramenů neslavily úspěch. Co bylo příčinou jejich selhání? Uveďte všechny zaznamenané verze.
- **Pyrrhos zaútočil na Římany z jiné strany a s vozy se tak vůbec nemusel konfrontovat.**
  - **Pyrrhos místo slonů poslal proti vozům střelce a prakovníky, kteří rozstříleli jejich proutěné zdi a zabili obsluhu.**
  - **Pyrrhovi sloni byli zprvu zaskočeni, ale poté poškodily vozy vržené oštěpy z howdahů. Následné pobití tažných volů způsobilo útěk obsluhy vozů.**
52. Ve kterých z vyjmenovaných konfliktů hrálo v boji se slony klíčovou roli využití příkopů?
- **Bitva u Beneventa**
  - **Obléhání Sparty Pyrrhem**
  - **Bitva u Panormu**
53. Přiřaďte osobnost k události.
- **Dobytí Ktésifónu => Traianus**
  - **Vynález řetězu z tribulů => Ptolemaios Sótér**
  - **Bitva o Megalopolis, ve které byly poprvé použity tribuly. => Polyperchón**
  - **Odražení slonů pomocí praků u Thapsu => Gaius Iulius Caesar**
  - **Zahnání slonů Římany a jejich hořícími prasaty => Pyrrhos**
  - **První střetnutí Evropanů se slony => Alexandr Makedonský**
  - **Užití příkopů při obraně Sparty => Pyrrhos**
  - **Vyhnutí se boji se slony vytvořením volných koridorů mezi manipuly v bitvě u Zamy => Publius Cornelius Scipio Africanus**
54. Co z níže uvedeného tradičně patřilo k výstroji a výzbroji římských velites?
- **Štít (parma)**

- Vlčí kožešina
- Oštěpy (hastae)
- Meč (gladius)

55. Kde byly údajně umístěny římské protisloní vozy?

- Na pravém křídle
- Na levém křídle

56. Velites byli charakterističtí svojí těžkou zbrojí. => **Nepravda**

57. Slony přitahuje svit ohně, což dokazuje i skutečnost, že v Indočíně běžně v noci přicházejí k světlům lidských obydlí. => **Nepravda**

58. Ptolemaios Sótér se účastnil bitvy u Hydaspu, kde Makedonci hned při prvním střetu objevili několik poměrně úspěšných metod, jak slony zatlačit. Později, když se stal faraonem, využil podobné techniky proti Perdikkovi na Nilu. => **Pravda**

59. Jaká/Jaké je/Jsou hlavní výhoda/výhody a hlavní nevýhoda/nevýhody při užití příkopů v boji se slony? => **Zásadní výhodou je, že slon není schopen příkop přeskočit. Nevýhodou je, že jej je možné použít pouze při defenzivních taktikách.**

60. Existují domněnky, že první Evropan, který se dozvěděl o strachu slonů z prasat, byl Alexandr Makedonský, jemuž informaci sdělil indický král Dhana Nanda (Xandramés). => **Nepravda**

61. Ve které/ých bitvě/bitvách se vyskytli elefantomachoi?

- U Pydny

62. Jaké výhody má fustibalus v boji proti slonům v porovnání s lukem?

- Střely z fustibalu jsou pro slona citelnější než šípy a snáze ho zaženou na ústup.
- Když střela z fustibalu uvízne v těle, je těžké ji vyjmout, zatímco šíp lze relativně snadno odstranit.
- Fustibalus vrhá střely větší ráže než luk.
- Střely z fustibalu dákažou prorazit stěny howdahů, zatímco šípy ve zdech uvíznou.

63. Na základě čeho je možné zpochybnit, že římské protisloní vozy existovaly?

- Římané se obecně stavěli k válečným vozům spíše odmítavě.
- Tyto vozy jsou zmíněny jen v bitvě u Auscula. Ačkoliv byly nedokonalé a v bitvě selhaly, nejednalo se dle popisu o hluboké technické nedostatky. Kdyby vozy skutečně existovaly, lze se domnívat, že by je Římané nezavrhli po jediné negativní zkušenosti, ale spíše by se pokusili nedostatky napravit.
- Jako věrohodný zdroj se v této záležitosti jeví Plútarchos, který se ovšem v Pyrrhově životopise o vozech vůbec nezmiňuje.
- Vůz měl být koncipován tak, aby cílil hned na několik slabostí slonů. Je nepravděpodobné, že by Římané všechny tyto slabosti odhalili a dokázali jich využít hned po historicky prvním kontaktu se slony (tj. bitva u Hérakleia).
- Od prvního boje se slony u Hérakleia k bitvě u Auscula, kde měly být nasazeny vozy, uplynul pouhý rok. Taková doba se zdá být příliš krátká k výrobě natolik složité technologie.
- Na bidlech měly dle popisu rotovat trojzubce, které by zde, jakožto bodné zbraně, měly minimální efekt.
- Výpověď pramenů se ohledně vozů značně liší.

64. Ptolemaios Sótér se účastnil bitvy u Hydaspu, kde Makedonci hned při prvním střetu objevili několik poměrně úspěšných metod, jak slony zatlačit. Později, když se stal lugalem, využil podobné techniky proti Seleukovi na Nilu. => **Nepravda**

Lekce 5: DONE

1. Vyberte pravdivá tvrzení.
  - **Technika koonkies má více variant, které spojuje užití cvičených slonů v otevřené přírodě.**
  - **Pro užití metody koonkies nebylo, narozdíl od ostatních metod, nutné provádět výkopové práce.**
  - **Technikou koonkies bylo obvykle odchyceno míň slonů než metodou keddah.**
  - Pro užití metody koonkies bylo, narozdíl od ostatních metod, nutné provádět výkopové práce.
  - Technika koonkies byla pro slony destruktivnější než metoda odchytu do jam.
  - Technika koonkies byla pro slony výrazně destruktivnější než metoda keddah.
  - Technikou koonkies bylo obvykle odchyceno víc slonů než metodou keddah.
2. Vyberte pravdivá tvrzení.

Technikou keddah bylo obvykle odchyceno více než jeden slon.

Technikou keddah bylo obvykle odchyceno víc slonů než metodou koonkies.

Při technice keddah bylo využito i sil koonkies, tedy cvičených slonů.
3. Vhodným řízeným křížením by bylo teoreticky možné získat slony s nejlepší genetickou výbavou pro boj.

Pravda
4. Proč se ve starověku upřednostňoval odchyt divokých slonů před domácím odchovem za pomoci řízeného křížení?
  - **Dlouholetý výcvik může u slonů započít až okolo 5. roku života. Od narození do této doby by byl slon pro majitele poze finanční zátěží.**
  - **Samice po porodu může být znovu březí až za 4 roky, což je příliš dlouhá doba vzhledem k velké poptávce po slonech.**
  - **Ne každý slon je mentálně způsobilý k zabíjení. Při domácím odchovu by se tak rodilo mnoho slonů, kteří by nemohli být ve vojenství použiti.**
  - **Pregnance slona trvá téměř dva roky, což je příliš dlouhá doba vzhledem k velké poptávce po slonech. Po dobu těhotenství navíc samice musí přijímat ještě více potravy.**
  - **U slonů se cenila bojovnost vůči lidem, které bylo možné docílit traumatizací při odchytu.**
  - **Mláďata narozená v zajetí velice často uhynula.**
  - Není pravda, že byl odchov upřednostňován. Největší zájem byl naopak o slony, kteří byli výdobytkem řízeného křížení, protože měli ty nejlepší vlastnosti pro boj.
5. Který indický vládce poskytl Seleukovi I. Níkátorovi jeho první slony?

Čandragupta Maurja (Sandrakotta)
6. Při metodách keddah a koonkies byli chycení sloni zpacifikováni až poté, co byli zesláblí hladem. =>

Nepravda
7. Při metodách keddah a odchytu do jam byli chycení sloni zpacifikováni až poté, co byli zesláblí hladem.

Pravda
8. Při metodách koonkies a odchytu do jam byli chycení sloni zpacifikováni až poté, co byli zesláblí hladem.

Nepravda
9. Čeho se využívalo při technice koonkies? (vemte v potaz, že neexistovala jen jedna varianta této metody). Vyberte jednu nebo více možností:

Slabého zraku slonů

Sloní plachosti
10. Čeho se využívalo při technice odchytu metodou keddah?

Sloní stádovosti
11. Z doby kterého vládce se zachoval poslední záznam o užití válečných slonů Seleukovci?

Antiocha VII. Euergeta Sideta
12. Průměrně v kolika letech jsou sloni dostatečně staří, aby obstáli ve skutečné bitvě? (Uveďte nejnižší možný věk.) => **Ve 20**
13. V kolika letech může započít základní výcvik slonů?

V 5
14. V kolika letech je slon dost starý na bojový výcvik?

V 10
15. Ze kterých oblastí pocházeli mahuti působící v Ptolemaiovském Egyptě mezi roky cca 270 - 200 př. n. l.?

- **Z dnešní Etiopie**
- **Z Indie**
- **Z dnešního Súdánu**

16. Ptolemaiovcí průkazně převzali většinu vědomostí o cvičení slonů od Kušitů. => **Nepravda**

17. Z jakého důvodu Seleukovská říše neukončila program výcviku slonů ani poté, co upadla do finanční krize a co jej většina Středomoří už ukončila?

Orientální obyvatelstvo vnímalo slony jako symbol majestátu

Makedonské obyvatelstvo vnímalo slony jako spojenci s Dionýsem.

Makedonské obyvatelstvo vnímalo slony jako spojenci s Alexandrem Makedonským.

Užití slonů bylo sjednocujícím prvkem mezi makedonskou a orientální populací.

Sloni se zde stali symbolem legitimacy královské moci.

18. Slonům, kteří už ovládali užití chobotu v boji, byl v poslední fázi výcviku odjímán chránič. Proč? => **Bylo třeba jim připomenout, že zásah do chobotu je nebezpečný, aby tak nezískali dojem nezranitelnosti a nepřestali chobotem uhýbat před útoky nepřátel.**

19. Jak se jmenovaly první přístavy, které Ptolemaiovcí založili za účelem základního výcviku slonů a jejich přepravy do Egypta?

Ptolemaios Theron

Bereniké Troglodytica

20. Seřadte říše podle délky trvání jejich cvičitelské sloní tradice. (1=nejdelší, 4=nejkratší)

Seleukovská říše

Ptolemaiovský Egypt

Kartágo

Římská říše

21. Kde převážně byli sloni loveni metodou koonkies? Vyberte jednu nebo více možností:

V Indii

22. Římské prameny sice často označují slony jako slabou vojenskou jednotku, avšak ve skutečnosti se Římané slonů obávali, o čemž svědčí, že všem poraženým národům, které tlustokožce používali, přikázali sloní program ukončit. => **Pravda**

23. Jaké výhody mělo ustájení seleukovských slonů v Apameii nad Orontem?

Díky své poloze je Apameia strategickým bodem, odkud se dal konfrontovat Egypt, popřípadě odsud šlo dobře bránit egyptský útok

Byl zde dostatek vody, na kterou jsou sloni nároční

Díky své poloze je Apameia strategickým bodem, odkud se dalo konfrontovat Řecko, popřípadě odsud šlo dobře bránit řecký útok

Byli zde ustájeni i koně, takže zde spolu mohli natrénovat kooperaci v bitvě.

24. Co je to ankus?

Hák, který byl symbolem mahutské pretiže.

Hák, kterým mahut ovládal slona

Hák, kterým mahut mohl vyndat ostrý kámen zaražený v chodidle slona.

Hák, kterým mahut ochromil slona, když se splašil.

25. Kde se prokazatelně praktikoval odchyt slonů technikou keddah?

v Indii

26. Mahut za život často pracoval i s deseti různými slony.

Nepravda

27. Na západě byl často mahut nazýván sloven "Ind" a to bez ohledu na jeho etnický původ. Příčinou byl fakt, že mahuti z Indie často skutečně pocházeli. => **Pravda**

28. Vyberte pravdivá tvrzení. Vyberte jednu nebo více možností:

Elefantégos byla loď sloužící k převozu slonů z výchovního pobřeží Afriky do Egypta

Elefantégos byla loď hnaná výhradně větrem.

Elefantégos byla loď s nízkým ponorem

29. Alexandrie byla vhodná pro ustájení slonů, protože v jejím okolí byl Nil celistvý, a bylo tak možné v případě potřeby slony rychle přesunout na druhý břeh.

Nepravda

30. Římské prameny často označují slony jako slabou vojenskou jednotku, která je nebezpečnější vlastním vojákům než nepřátelským. Z tohoto důvodu vítali, když jejich nepřátelé slony používali.

Nepravda

31. Mahut obvykle celý život pracoval s jedním nebo jen s několika málo slony.

Pravda

32. Chov válečných slonů ve starověku můžeme směle označit jako "domestikaci", jelikož zcela odpovídá většině definic pro ni vytvořených.

Nepravda

33. Seřadte metody odchytu slonů dle efektivity. (1=nejméně, 3=nejvíce)

- 1 => **Odchyt do jam**
- 2 => **koonkies**
- 3 => **keddah**

34. Antiochos VII. Euergetés Sidetés se v roce 130 př. n. l. pokusil získat zpět ztracená území v boji s Parthy, přičemž měl k dispozici deset afrických slonů.

Pravda

35. Antiochos VII. Euergetés Sidetés se v roce 130 př. n. l. pokusil získat zpět ztracená území v boji s Parthy, přičemž měl k dispozici deset indických slonů.

Nepravda

36. Hannibal je v římských pramenech vyličen veskrze negativně.

Nepravda

37. Kde se prokazatelně praktikoval odchyt slonů do jam?

V Africe

38. Slon se v bitvě řídil převážně nevokálními pokyny mahuta.

Pravda

39. Slon se v bitvě řídil převážně vokálními pokyny mahuta.

Nepravda

40. Z kterých oblastí získávali Ptolemaiovci slony za vlády Ptolemaia Filadelfa?

Z dnešní Eritrey

Z pobřeží Rudého moře

Z dnešního Somálska

Z dnešního Súdánu

41. Ze kterých oblastí pocházeli mahuti působící v Ptolemaiovském Egyptě mezi roky cca 270 - 200 př. n. l.?

Z Indie

Z dnešní Etiopie

Z dnešního Súdánu

42. Za kterého vládce Římani zakázali Seleukovcům pokračovat ve sloním programu? (poprvé)

Antiocha III. Velikého

43. Za vlády kterého panovníka Egyptané započali výcvik afrických slonů?

Ptolemaia II. Filadelfa

44. Na západě byl často mahut nazýván "Ankushadhara", sloven pocházejícím z Indie, a to bez ohledu na pohaněčův etnický původ. Příčinou byl fakt, že toto slovo bylo přejato od nejstarších mahutů v Evropě, kteří z Indie skutečně pocházeli.

Nepravda

45. Po které bitvě byli Punové nuceni ukončit sloní cvičitelský program? => **U Zamy**

46. Pro slona není přirozené používat v boji chobot, protože se o něj bojí. Jakým způsobem učili cvičitelé tlustokožce užít chobot v boji? => **Při tréninku dávali slonům na chobot těžký chránič, který jim navodil pocit, že ani zásah do chobotu nemusí být bolestný.**

47. Jakým způsobem, na základě pramenů, dostali lovci slony do oblasti oddělené příkopem při užití metody keddah?

Nahnali je křikem

Nalákali je na ochočené sloní samice

Nahnali je ohněm

48. Jak je možné, že při té variantě metody koonkies, při které se lovci vplížili přímo do stáda slonů, neodhalí tlustokožci lidi čichem?
Pach lovců je zakryt pachem jejich slonů.
Lovci prve zakryjí svůj pach pomocí sloního trusu.
49. Jaké mělo výhody, když žil slon v okolí mahutova domu?
- **Sloni rozptýlení v okolí domů jednotlivých mahutů si dokázali potravu opatřit sami. Nebylo tedy nutné organizovat dovoz potravy tak, jak to dělali králové, kteří měli slony ustájené na jednom místě.**
- **Sloni a mahuti tak trávili více času spolu, což mezi nimi vytvořilo pouto důvěry, které bylo velice žádoucí pro kvalitní souhru.**
50. O Hannibalovi se římské prameny vyjadřují obvykle s respektem. => **Pravda**
51. Caesar popsal ve svých dějinách bitvu u Thapsu, kterou svedl se Scipionem Metellem. V popisu bitvy zmínil, že Metellovi sloni brali jeho vojáky do chobotů a vrhali jimi o zem. Proč je toto vysoce nepravděpodobné? =>
Metellovi sloni nebyli dostatečně dlouho cvičeni, aby se stihli naučit používat chobot v boji.
52. Memfis byl vhodný pro ustájení slonů, protože v jeho okolí byl Nil celistvý, a bylo tak možné v případě potřeby slony rychle přesunout na druhý břeh. => **Pravda**
53. Mezi základní povinnosti mahuta patřilo ovládání slona, kydání hnoje a účast na válečných poradách s vojevůdci. => **Nepravda**
54. Mahuti se ve vojsku obvykle těšili velkému uznání.
Pravda
55. Chov válečných slonů ve starověku nemůže být označen jako "domestikace", jelikož nesplňuje všechny body většiny definic pro ni vytvořených.
Pravda
56. Na základě podnětu od kterého vládce započal Ptolemaios Filadelfos výcvik afrických slonů?
Ptolemaia Sótéra
57. Za vlády kterého panovníka Egyptané započali výcvik afrických slonů?
Ptolemaia II. Filadelfa
58. Co nebo koho je možné označit slovem koonkies?
- **Indickou metodu odchyty, při které jsou divocí sloni hnáni lovci na cvičených slonech a následně svázáni.**
- **Cvičeného slona**
59. Ve kterém městě bývali ustájeni ptolemaiovští sloni?
V Memfisu
60. Mezi základní povinnosti mahuta patřilo ovládání slona a péče o jeho zdraví.
Pravda
61. Čeho se využívalo při technice odchyty do jam?
Slabého zraku slonů
Sloní plachosti
Sloní stádovosti
62. Prameny říkají, že Hastrubal Barkas nařídil mahutům, aby srazili své slony zatlučením hřebu do jejich páteře v případě, že nad tlustokožci ztratí kontrolu. Na základě čeho je tato taktika zpochybňována?
K zatlučení hřebu by musel mahut použít obou rukou, protože by se nemohl držet a patrně by ze splašeného slona spadnul
63. Které faktory mohly zapříčinit omezení a následné ukončení sloního cvičitelství v Ptolemaiovském Egyptě? (Zahrňte všechny reálné možnosti)
- **Časová náročnost programu.**
- **Útoky nepřátelských kmenů na horním Nilu.**
- **Finanční náročnost programu.**
- **Nutnost vyrážet pro slony k hornímu Nilu poté, co na pobřeží Rudého moře tlustokožců ubylo.**
- **Ekonomická krize.**
- **Neefektivita afrických slonů proti seleukovským indickým.**
- **Snaha zavděčit se Římu, který systematicky likvidoval sloní programy sousedních zemí.**
64. Které rysy odchovu válečných slonů je vylučují z kategorie "domestikovaných" zvířat?
Sloni nikdy neprošli řízeným křížením.

Sloni se obvykle rodili na svobodě.

65. V možnostech níže je uveden věk pomyslných slonů. Kteří z nich jsou v nejlepších letech pro vojenské účely?

30

34

35

66. Které z "léčebných" metod mahuti obvykle aplikovali na slony?

Natírání ran máslem

Výplachy kravským mlékem

Vkládání horkého vepřového masa do ran

Podávání vína

67. Za vlády kterého panovníka získali Seleukovci první slony?

Seleuka I. Níkátora

68. Mahuti byli ve vojsku obvykle vystaveni opovržení. => **Nepravda**

69. Které povely či dovednosti si musí slon osvojit, než jej cvičitelé začnou učit samotný boj proti lidem?

- **Dupat k zastrašení nepřátel**
- **Pochodovat ve formaci**
- **Sednout a vstát na povel**
- **Prorazit překážku tělem**
- **Překročit překážku**
- **Přít se s jiným slonem "čelo na čelo"**
- Přeskočit překážku

70. Za vlády kterého panovníka Ptolemaiovci ukončili program sloního výcviku? (Zahrňte všechny reálné varianty)

Ptolemaia Filopatóra

Ptolemaia Epífana

71. Proč byli sloni starší 40 let méně cenění než sloni mezi 30 a 40?

Sloni starší 40 jsou už méně bojovní

Starší sloni afričtí mají neprakticky dlouhé kly.

Sloni starší 40 již mají vyšší tendenci utíkat z bojiště.

72. Jak se jmenoval žoldněř, pod jehož velením Kartágo zaznamenalo první velký úspěch při užití válečných slonů v bitvě u Tunisu?

Xanthippos ze Sparty

73. Cvičitelé se snažili ve slonech vzbudit odvahu tím, že je štvali proti krávi oděné v kůži predátora. O jakého predátora se tradičně jednalo? => **O tygra**

74. Seřadte sloní oddíly podle toho, kolik zahrnují slonů. (1=nejvíce slonů, 4=nejméně slonů)

1- elefantarchia, 2 - ilé, 3 - epitherarchia, 4 - therarchia.

75. Na které z jmenovaných onemocnění či zranění sloni nejvíce trpěli? => **Na oční záněty**

76. Ptolemaiovci převzali většinu vědomostí o cvičení slonů od Indů.

Pravda

77. Co nebo kdo byl alkushadhara?

Slovo, které je možné volně přeložit jako "ten, kdo svírá hák".

Jméno, kterým nazývali Indové mahuta.

78. Ze kterých oblastí pocházela většina kartáginských slonů? Vyberte jednu nebo více možností:

Z dnešního Maroka

Z dnešního Alžírsko

Z podhůří Atlasu

79. Co je hlavními nevýhodami odchytu do jam, srovnáme-li jej s metodou keddah?

Náročnost vyprošťování slonů z jámy.

Velké riziko zranění slona při pádu.

Riziko zranění slona při vyprošťování z jámy.

Nízká efektivita (tj. pravděpodobně jen jeden slon na jámu).

80. Ze kterých oblastí pocházeli mahuti, kteří sloužili Kartágu?

- **Z Afriky (převážně z Numídie)**
- **Ze Sýrie**
- **Z Indie**
- **Z Egypta**

81. Ve válce s kým se poprvé Kartáginci střetli se slony?

82. **S Pyrrhem**

83. Jakou délku měla přibližně násada anku? => **30-150 cm**

84. Seleukos I. Níkátor nechal své slony cvičit v blízkosti svých koní, aby si na sebe navzájem zvykli. Ve kterém městě se tak dělo?

V Apamei nad Orontem

Lekce 6: DONE

1. Kdo se jako první ujal Alexandrových slonů po jeho smrti? **PERIDIKKÁS.**
2. Odkud získal Alexandr Makedonský své slony?

OD PAURAVY (PÓRA) PO BITVĚ U HYDASPU.

OD JINÝCH MOCNÝCH INDŮ.

OD DÁDEIA III. PO BITVĚ U GUGÁMÉL

3. Který panovník byl nazývaný Pánem slonů? **SEULEKOS NÍKÁTOR**
4. Který vojevůdce na západ od Indie měl mezi léty 305 - 281 př.n. l. největší sloní stádo? **Seleukos Níkátor**
5. Který vojevůdce na západ od Indie měl mezi léty 315 - 306 př.n. l. největší sloní stádo? - **Antigonos Monoftalmos**
6. Víme s jistotou, že někteří sloni Seleuka Níkátor změnili po jeho smrti majitele ještě 3x - **NEPRAVDA**
7. Kolem roku 300 př. n. l. byl pro helénistické krále problém sehnat slony, jelikož ještě neexistovaly silné obchodní vazby na indická království. - **NEPRAVDA**
8. Ve které známé bitvě starověku bylo patrně nejvíce slonů? (Myšleno na obou stranách dohromady) - **U Ipsu**
9. Vyberte pravdivá tvrzení:
  - **Pyrrhos byl vzdáleně příbuzný s Alexandrem Makedonským, což by mu v Řecku pravděpodobně pomohlo k případnému zisku královského postavení.**
  - **Pokud získal Pyrrhos slony od Démétria, byli starší 60 let.**
  - **V Pyrrhových dobách byl v Řecku nedostatek slonů, tudíž byli cenní i ti přestárlí.**
  - **Ptolemaios Keraunos podporoval Pyrrhovo tažení do Itálie a možná mu poskytnul i slony.**
  - **Antigonos Gonatás podporoval Pyrrhovo tažení do Itálie, avšak o tom, že by mu poskytnul**
  - **slony se příliš neuvažuje.**
  - **Antigonos Gonatás podporoval Pyrrhovo tažení do Itálie a možná mu poskytnul i slony.**
  - **Pyrrhos měl dostatečné kontakty i finance na to, aby si mohl pořídit mladé slony z Indie.**
10. Poté, co Alexandr Makedonský zemřel, část jeho stáda působila v Egyptě – **PRAVDA.**
11. Poté, co Alexandr Makedonský zemřel, část jeho stáda působila v Řecku – **PRAVDA.**
12. Poté, co Alexandr zemřel, zanechal po sobě v Babylónu stádo čítající 200 slonů. - **PRAVDA**
13. Poté, co Alexandr zemřel, zanechal po sobě v Apaméji stádo čítající 200 slonů. - **NEPRAVDA**
14. V bitvě u Ipsu bylo dohromady na obou stranách více než 650 slonů – **NEPRAVDA.**
15. V bitvě u Ipsu bylo dohromady na obou stranách více než 450 slonů. - **PRAVDA**
16. Kolik velkých sloních stád pravděpodobně získali helénističtí vojevůdci od Indů mezi léty 326 př. n. l. a 280 př. n. l.? **3**
17. Je možné, že v bitvě u Ipsu byli staří sloni z Alexandrova stáda na straně spojenců i na straně Antigona – **PRAVDA.**
18. Poté co Lucius Caecilius Metellus zvítězil u Panormu, převezl slony do Itálie, kráčel s nimi na triumfu a nakonec byli pobiti v Cirkus Maximus. Plinius však připouští, že jejich zabití v aréně není jisté – **PRAVDA.**
19. Poté, co Lucius Caecilius Metellus zvítězil u Panormu, převezl slony do Itálie a kráčel s nimi na triumfu. Senát následně rozhodl, že sloni budou rozděleni mezi spřátelené krále. - **NEPRAVDA**
20. Přeceňování schopností slonů ve starověku plynulo pravděpodobně z faktu, že většina lidí nikdy slony neviděla – **PRAVDA.**
21. Vyberte pravdivá tvrzení:

ZABÍJENÍ SLONŮ V ARÉNĚ MĚLO MIMO JINÉ ZA CÍL TAKÉ DEMONSTROVAT MOC A VELIKOST ŘÍMA.

ZABÍJENÍ SLONŮ V ARÉNĚ MĚLO MIMO JINÉ ZA CÍL TAKÉ DEMONSTROVAT, ŽE JE MOŽNÉ S TĚMITO ZVÍŘATY BOJOVAT.

ORGANIZÁTOŘI HER SI OD PODÍVANÉ SE SLONY SLIBOVALI OBDIV LIDU ZA TO, ŽE DOKÁZALI TATO ZVÍŘATA ZAJMOUT, POPŘÍPADĚ, ŽE BYLI SCHOPNÍ ZORGANIZOVAT A ZAPLATIT JEJICH PROVOZ.

22. Za principátu se stále více vyskytovaly hry, při nichž sloni nebojovali, ale tančili nebo předváděli jiná komická vystoupení. Tato zábava se stala předlohou pro dnešní cirkusová představení – **PRAVDA**.
23. Za principátu se po jistou dobu vyskytovaly hry, při nichž sloni nebojovali, ale tančili nebo předváděli jiná komická vystoupení. Tato podívaná si však Římany nezískala, a tak se opět rozšířily tradiční krvavé hry – **NEPRAVDA**
24. V 80. letech 1. stol. př. n. l. jel Pompeius na svém triumfu na voze taženém čtyřmi slony, čímž vzbudil strach ve svých politických nepřátelích – **NEPRAVDA**.
25. V 80. letech 1. století př. n. l. jel Pompeius na svém triumfu na voze taženém čtyřmi slony, což mu vyneslo obdiv přihlížejících. – **NEPRAVDA**
26. V 80. letech 1. století př. n. l. se Pompeius pokusil triumfálně vjet do Říma na voze taženém čtyřmi slony. Brána byla však příliš úzká a tak musel od plánu upustit, čímž si vysloužil posměch nepřátel. – **PRAVDA**
27. Sloni se s největší pravděpodobností poprvé objevili v aréně mezi léty 251 až cca 200 př. n. l. – **PRAVDA**.
28. Sloni se s největší pravděpodobností poprvé objevili v aréně mezi léty 99 - 50 př. n. l. – **NEPRAVDA**.
29. Dle některých pramenů Římané zajali první slony již po bitvě u Beneventa. Zvířata vedli v triumfálním průvodu, načež je pobili v aréně – **NEPRAVDA**.
30. Dle některých pramenů Římané zajali první slony již po bitvě u Beneventa. Zvířata prý vedli v triumfálním průvodu, není však uvedeno, co se s nimi stalo poté. – **PRAVDA**
31. Dle Fenistilly se sloni poprvé objevili v římské aréně v roce 99. př. n. l., což je pravděpodobné, neboť dříve platilo usnesení senátu o zákazu dovozu slonů do Říma, které plynulo ze strachu ze zneužití slonů. V roce 102 př. n. l. však bylo usnesení anulováno, protože Římané již zapomněli na hrůzy, jež jim přinesly punské války, a tak již neviděli důvod, proč slony do her nezařadit – **NEPRAVDA**.
32. Dle Fenistilly se sloni poprvé objevili v římské aréně v roce 99. př. n. l. To však není pravděpodobné, neboť existovalo usnesení senátu o regulaci dovozu slonů na hry, které bylo patrně reakcí již na druhou punskou válku. Regulaci by však tehdy nemělo smysl zavádět, kdyby se dříve sloni v aréně nevyskytli. – **PRAVDA**
33. Poté, co Lucius Caecilius Metellus zvítězil u Panormu, převezl slony do Itálie a kráčel s nimi na triumfu. Senát následně rozhodl, že sloni budou zařazeni do armády – **NEPRAVDA**.
34. Poté, co Lucius Caecilius Metellus zvítězil u Panormu, převezl slony do Itálie, kráčel s nimi na triumfu a nakonec byli pobiti v Cirku Maximu. Plinius je přesvědčen, že se jednalo o vůbec první tlustokožce zabitě na hrách – **NEPRAVDA**.
35. Poté, co Lucius Caecilius Metellus zvítězil u Panormu, převezl slony do Itálie, kráčel s nimi na triumfu a nakonec byli pobiti v Cirku Maximu. Plinius však připouští, že jejich zabití v aréně není jisté. – **PRAVDA**
36. Pompeiovy velkolepé hry z roku 55 př. n. l. mu vynesly opovržení publika, jež pobouřilo, že zde nechal krutě pobíjet dobrosrdečné slony – **PRAVDA**.
37. Pompeiovy velkolepé hry z roku 55 př. n. l. mu vynesly velký obdiv publika. Lidé ocenili, že na ně nechal dovést slony z dalekých krajín. – **NEPRAVDA**
38. Je možné, že Alexandr poslal po bitvě u Gaugamél jednoho nebo více slonů Aristotelovi k výzkumu – **PRAVDA**
39. Aristotelovy záznamy o slonech jsou zcela bezchybné – **NEPRAVDA**.

40. Aristotelés měl tak podrobné informace o sloní anatomii, že je pravděpodobné, že slona pitval – **PRAVDA.**
41. Je možné, že Aristotelés osobně zkoumal slony - **PRAVDA**
42. Aristotelův popis slonů je ve srovnání s Pliniovým vědecktější – **PRAVDA.**
43. Vyberte pravdivá tvrzení:
Aristotelés věděl, jaké vydávají sloni zvuky.
Aristotelés věděl, že v chobotu nejsou kosti.
Aristotelés věděl, jak dlouho trvá sloní pregnancy.
Aristotelés věděl, kolik rodí sloní samice mláďat.
Aristotelés znal poměrně dobře anatomii slonů.
44. Je možné, že Aristotelés učil Alexandra Makedonského o slonech ještě předtím, než se s nimi tento střetnul v boji - **PRAVDA**
45. „*Slon přichází do puberty nejdříve v desátém roce, nejpozději v patnáctém. Samec v pěti nebo šesti. Období páření je na jaře a samec je pak znovu připraven na konci třetího roku, avšak se nikdy nedotkne znovu samice, kterou již dříve přivedl v březost. Její březost trvá dva roky, a poté rodí jedno slůně.*“
46. „*Sloni trpí na nadýmání, protože nejsou schopni vyměšovat. Když jedí hlínu, zeslábnou, dokud si nezvyknou na takové jídlo. Když jsou na něj zvyklí, neuškodí jim. Občas slon polyká kameny. Také trpí průjmem. Když jsou postiženi těmito problémy, jsou léčeni horkou vodou na pití a senem namáčeným v medu k jídlu, obojí zastaví potíže. Když jsou unavení, natírají se jim ramena solí a olejem a vlažnou vodou. Když je bolí ramena, jsou uklidněni aplikací pečeného vepřového masa. Někteří sloni budou pít olej a jiní zase ne. Jestliže se jim do těla zarazí kovová zbraň, olej u těch, kteří jej pijí, ji pomáhá vypudit. Těm, kteří jej nepijí, se dává rýžové víno vařené s olejem .*“
47. Plinius věděl, že kly nejsou rohy - **PRAVDA**
48. Plinius se domníval, že kly jsou rohy – **NEPRAVDA.**
49. Pausaniás věděl, že kly nejsou rohy – **NEPRAVDA.**
50. Pausaniás se domníval, že kly jsou rohy – **PRAVDA.**
51. „*Polkne-li slon chameleona , pro něho jedovatého, protože má stejnou barvu jako list, použije divoké olivy jako lék.*“ (Plin. Nat. 8, 41.)
52. Plinius se hlouběji zabíral slony v díle Naturalis historia – **PRAVDA.**
53. Díky svědectví Plinia víme, že v 1. století n. l. již byli severoafričtí sloni pralesní (*loxodonta africana cyclotis pharaonensis*) ohroženým druhem – **PRAVDA.**
54. Díky svědectví Plinia víme, že v 1. století n. l. již byli indiští sloni (*elephas maximus*) ohroženým druhem – **NEPRAVDA.**
55. Z čeho ve skutečnosti vycházejí záznamy o slonech poklekajících před králi?
Z faktu, že sloni byli běžně k pokleknutí cvičeni. Například kvůli nasedání jezdců.
Z faktu, že sloni byli běžně k pokleknutí cvičeni. Například kvůli montáži howdahů.
56. Surus, Hannibalův slon, byl pravděpodobně *elephas maximus* koupený ze Sýrie – **PRAVDA.**
57. Surus, Hannibalův slon, byl pravděpodobně *loxodonta africana cyclotis pharaonensis* ulovený pod Atlasem – **NEPRAVDA.**
58. Pliniův popis slonů je ve srovnání s Aristotelovým vědecktější – **NEPRAVDA.**
59. Plinius si byl vědom, že existují sloni afričtí savanní (*loxodonta africana*) – **PRAVDA.**
60. Plinius se hlouběji zabíral slony v díle A fine Aufidii Bassi. - **NEPRAVDA**
61. Vyberte pravdivá tvrzení:
Plinius o slonech zaznamenal mnohé nepravdy.

Plinius nadsazoval schopnosti slonů.

Plinius slonům přisuzoval náboženské cítění.

Plinius často kriticky nezhodnotil prameny, se kterými pracoval.

Plinius slony personifikoval.

Plinius považoval slony za inteligentní.

62. Je vyloučené, že by kdy Aristotelés viděl živé slony. - **NEPRAVDA**

63. Aristotelovy záznamy o slonech jsou nadčasové, avšak i v nich se občas objeví chyby. - **PRAVDA**

64. Útrpný křik slonů v lidech často vzbuzoval dojem rozčilené bojechtivosti, což v nich vyvolávalo strach. - **NEPRAVDA**

65. Útrpný křik slonů v lidech často vzbuzoval dojem modliteb a truchlení, což v nich vyvolávalo soucit. - **PRAVDA**

66. Jak se jmenoval satrapa, který zabil raju Pauravu, zcizil jeho slony a poskytnul je Eumenovi z Kardie? => **Eudémus**

67. Od koho získal Pyrrhos své slony? Uved'te všechny reálné možnosti.

d. Od Ptolemaia Kerauna

e. Od Démétria Poliorkéta

68. Od kterého indického vládce mohli pocházet Pyrrhovi sloni? - **Od Pauravy, Od Čandragupty Maurji**

69. Od kterého indického vládce pocházeli sloni Eumena z Kardie? - **Od Pauravy**

70. Od kterého indického vládce pocházeli Seleukovi (Níkátor) sloni? **f. Od Čandragupty Maurji**

71. Někteří sloni Alexandra Makedonského později změnili majitele i více než 3x. - **PRAVDA**

72. Slon ví, že je v boji s **had** těžce postižen, a tak se jej snaží sedřít o stromy a kameny. **Had** se tomu brání tak, že slonovi zabrání v chůzi tím, že se mu omotají okolo nohou (...) (Plin. Nat. 8, 12.)

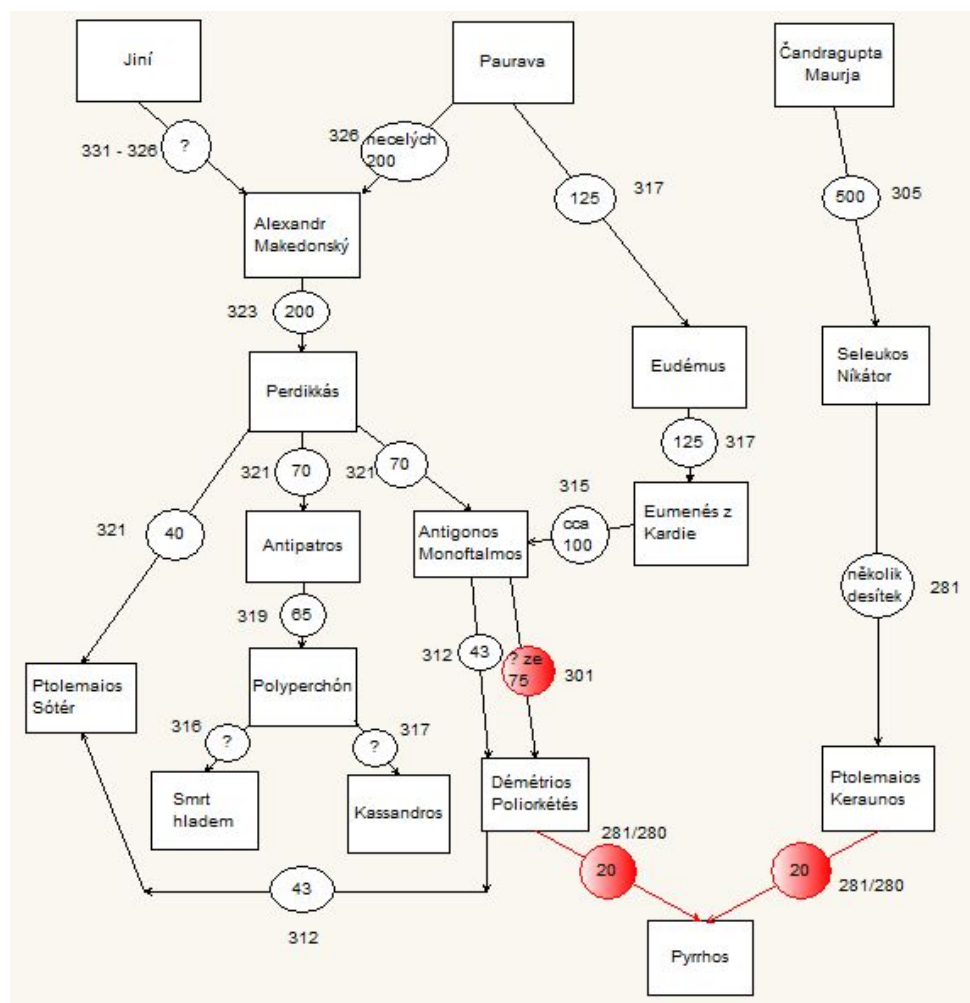
73. (...) Stejný autor zaznamenal případ slona, který **poznal** o mnoho let později ve svém stáří muže, který mu byl mahutem v jeho mládí. (Plin. Nat. 8, 5.)

74. Vypráví se, že přirozená **jemnost** těchto zvířat (slonů) ke zvířatům, jenž nejsou tak silná, je tak velká, že dostanou-li se do stáda ovcí, **odsunou** chobotem, ty které jim stojí v cestě (...) (Plin. Nat. 8, 7.)

75. Kdo je na obrázku? (Uved'te pouze *nomen gentile* - druhé jméno, které je nejznámější) – **Pompeius**

77. V 80. letech 1. století př. n. l. jel Pompeius na svém triumfu na voze taženém čtyřmi slony, čímž vzbudil strach ve svých politických nepřátelích. - **NEPRAVDA**
78. Doplňte chybějící jména tak, aby byl diagram zobrazující změny majitelů slonů správně.

Lekce 7:

1. Krétský pes byl nejvhodnější k lov kance a větších zvířat. => **Nepravda**
2. Podle Xonofótóna bylo vhodné dávat psům krátká jména, ale minimálně jeden z jeho psů měl dlouhé jméno => **Pravda**
3. Pro Kelty bylo velkou ctí mít ve jméně pojem „pes“. => **Pravda**
4. Není možné, aby Peritas objevoval na Lovecké mozaice z Pelly či Alexandrově sarkofágu. => **Nepravda**
5. Melitský pes našel své uplatnění i ve vojsku a jako stráž u vojenských posádek měst a pevností. => **Nepravda**
6. Lakónský pes byl malý chlupatý pes => **Nepravda**
7. Odysseův pes poznal svého pána po jeho návratu, ale záhy pošel. => **Pravda**
8. Lakónský pes žil ze všech řeckých plemen psů nejdéle => **Nepravda**
9. Která lebka (číslice) se týká vlka (odpověď napište číslicí)? => **1**
10. Aristoteles rozlišoval 2 druhy molosského psa. => **Pravda**
11. Peritas byl/a? => fenka
12. Podle Xenofóna bylo vhodné dávat psům čestná jména, ale minimálně jeden z jeho psů měl jméno vyjadřující zbabělost. => **Nepravda**
13. Domestikace psa byla spojena s různými geografickými oblastmi a tyto vznikaly nezávisle na sobě. => **Pravda**
14. Pyrrhův pes přežil dva své pány. => **Pravda**
15. V Řecku bývali psi spojováni s mateřstvím, mateřskou láskou a plodností. => **Pravda**
16. Nejstarší egyptské psi jméno znělo Nb. => **Pravda**
17. Antické prameny nám poskytují informace o zrádné povaze psů. => **Nepravda**
18. Kterému plemenu se věnoval nejvíce Aristotelés? => Lakónský pes
19. **Lakónský** pes byl nejčastěji zobrazován po boku Artemis. =>
20. Ice Age Puppies, dvě zmrzlá štěňata v permafrostu, jsou nejstarším **mumifikovaným** nálezem psa.
21. Alexandr Veliký měl ze zvířat rád určitě pouze koně. => **Nepravda**
22. Mezi hlavní archeozoologické nálezy psa patří **kosterní** a **mumifikované** pozůstatky. =>
23. Alexandr Veliký byl milovníkem zvířat včetně psů. => **pravda**
24. Přiřadte:
  - Lakónský pes => **lovecký (spíše drobnější zvěř)**
  - Melitský pes => **společenský**
  - Molosský pes => **pastýřský a lovecký**
  - Lokridský pes => **lovecký (spíše větší zvěř)**
  - Krétský pes => **lovecký (spíše drobnější zvěř)**
25. Jaká jména je dle Xenofóna třeba dávat psům? => **krátká**
26. Jak se jmenovala Ikariova fenka, která byla povýšena na hvězdu (Prokyon) a zařazena do souhvězdí Velkého či Malého psa? => **Maira**
27. Epameinóndas vlastnil **melitského** psa. =>
28. Alexandr Veliký založil město, které pojmenoval podle svého oblíbeného psa. => **Pravda**
29. Doplňte 3 hlavní plemena psů, která řešil Aristotelés: => **LAKÓNSKÝ, LOVECKÝ, PASTÝŘSKÝ**
30. Doklady o domestikaci poskytují zejména 1. archeozoologické nálezy a 2. různé ... .. lovců se psy (doplňte dvě slova). => **JESKYNNÍ KRESBY**
31. Příběh o **PSÍ (PERITOVĚ)** věrnosti a statečnosti se týká doby, kdy Alexandr bojoval v jednom z malijských opevněných měst a dostal se do pasti. Zatímco stále bojoval a dostal se do ohrožení života kvůli přesile nepřátel a nikdo včetně Alexandrových tělesných strážců se k němu nemohl dostat, zavolal **LEONNATUS** na **PERITA**, aby běžel k Alexandrovi, ten tak učinil a zaútočil na obránce v době, kdy Alexandra srazili oštěpem. Pes zde statečně bojoval a zachránil Alexandrovi život, avšak sám byl při tom **SMRTELNĚ** zraněn, vydržel, než se sem dostali Alexandrovi **VOJÁCI** a následně zemřel u pánova boku.
32. Ve starověku existovalo více plemen než Tesem, Saluki, melitský, molosský a lakónský pes => **Pravda**
33. Domestikace psů byla spojena s různými geografickými oblastmi a tyto vznikaly nezávisle na sobě => **Pravda**

34. Kolik Patroklových psů z celkem 9 zabil Achilleus a položil na pohřební hranici vedle tohoto padlého reka, aby jej jeho psi provázeli i po smrti (odpověď napište číslicí)? => 2
35. Přiřadte starořecký pramen vztahující se k psům a autora:
- Πολιτεία (Republic) => PLATÓN
  - Κυνηγετικός (On Hunting) (DŘÍVĚJŠÍ) => XENOFÓN
  - Τῶν περὶ τὰ ζῷα ἱστοριῶν (Historie zvířat) => ARISTOTELÉS
  - Κυνηγετικός (POZDĚJŠÍ) => ARRIÁNOS
  - Ὀδύσσεια (Odyssea) => HOMÉR
36. Přiřadte jméno psa či člověka, v jehož jméně se pes vyskytoval, k daným národům:
- ARGOS => ŘEKOVÉ
  - CELER => ŘÍMANÉ
  - BWTJJW => EGYPTĀNÉ
  - CÚ UÍADH => KELTOVÉ
  - INA-PI-KALBI-IRIH => NOVOBABYLÓŇANÉ
  - UR-BA-Ú => SUMEROVÉ
37. Na Nový Zéland dopluli Maoři pouze se psem nazývaným **KURI**.
38. Jakým termínem Řekové označovali psa? => kyón
39. Kde byl velmi oblíbený vertragus? => Řím
40. Je možné, že se Peritas objevuje na Lovecké mozaice z Pelly či Alexandrově sarkofágu. => Pravda
41. Není možné, aby se Peritas objevoval na Lovecké mozaice z Pelly či Alexandrově sarkofágu. => **Nepravda**
42. Podle mandžuské báje byl pes vytvořen
43. Antické prameny nám poskytují informace o věrnosti velkých a středních plemen, stejně jako o věrnosti malého melitského psa. => **Pravda**
44. Přiřadte plemeno psa a významného autora o psech, který se mu nejvíce věnoval.
- Lakónský pes => **Aristoteles**
  - Lakónský pes => **Xenofón**
  - Vertragus => **Arriános**
- !!!v této otázce záleží na poradí u Lakónského psa, kontaktovala som vyučujúcich aby sa na to pozreli, niekedy za tú otázku dostanem 1b a niekedy 0,33b!!!**
45. Jak se jmenoval pes Alexandra Velikého? => **Peritas**
46. Která vymřelá šelma byla pravděpodobným prapředkem vlka/psa. => **Tomarctus**
47. Lakónský pes byl nazýván též **spartský** pes.
48. Přiřadte latinský pramen vztahující se k psům a jeho autora:
- De natura Animalium => Aelianus
  - Naturalis Historia => Plinius starší
  - De re rustica (pozdější) => Varro
  - De agri cultura => Cato
  - Res rusticae (dřívější) => Columella
49. Jak se jmenoval Odysseův pes? => **Argos**
50. Které plemeno bylo v Egyptě oblíbené zejména od 18. dynastie? => saluki
51. Doplňte 3 hlavní řecká plemena psů, která řešil Aristotelés (jednoslovně, oddělujte čárkou, seřadte podle abecedy): => lakónský pes, molosský pes, ?????
52. Který archeozoologický nález ze psa byl objeven v oblasti řeky Yukon (jednotné číslo)? **zub**
53. Molosský pes našel své uplatnění i ve vojsku a jako stráž u vojenských posádek měst a pevností. Vyberte jednu z nabízených možností: **Pravda**
54. Kterí řečtí psi byli ideální k lovu větších zvířat? **Molosský pes, Lokridský pes**
55. Kdy nejpozději byl pes s určitostí využíván k lovu? Vyberte jednu z nabízených možností: **V mezolitu**
56. Které řecké psí plemeno/a přežilo/a do dnešních dnů? Vyberte jednu nebo více možností: => **Krétský pes, Melitský pes**
57. Kdo z lakónského plemene žil déle? => **fenka**
58. Kynosséma byla postavena k počtě **Xanthippova** psa.

59. Fenka Maira spáchala po smrti svého pána sebevraždu **skokem do studny**
60. Jaký termín používali Egypťané pro psa (napíšte pouze 1 termín)? => **jwjw**
61. Krétský pes byl nevhodnější k lovu kance a větších zvířat. => **Nepravda**
62. Přiřadte jméno psa či člověka, v jehož jméně se pes vyskytoval, k daným národům:

Cú Allaid	Keltové
Kalbi-Šamaš	Novobabylóňané
Hknw	Egypťané
Ur-Utu	Sumerové
Deinomaché	Řekové
Ferox	Římané

63. Podle Xenofóna bylo vhodné dávat psům krátká jména, ale minimálně jeden z jeho psů měl dlouhé jméno.
=> **Pravda**
64. Přiřadte:
Tesem - strážný pes
Saluki - lovecký pes
65. Xenofóntovi psi se jmenovali **Hippokentauros** a **Hormé** (Úder).
66. Jak Sumerové nazývali psa? => **Ur**
67. **Aelianos, Plinius starší** i **Plútarchos** považovali psí věrnost za největší.
68. Antické prameny nám poskytují řadu informací o tom, jak psi, jejichž páni zemřeli, tesknili natolik, že si zvolili smrt po pánově boku či vedle jeho mrtvého těla. => **Pravda**
69. Nejsilnější štěně bylo dle Plinia to, které jeho matka přinesla do pelechu jako **první** či to, které začne **vidět jako poslední**.
70. Podle mandžuské báje byl pes vytvořen z **hrudky červené hlíny** na ochranu před **zlou liškou**.
71. V jedné z Ezopových bajek vystupovalo vedle melitského psa ještě jedno zvíře, které? => **osel**
72. Který dvouslovný pojem se stal spojením, které předznamenávalo smrt či jiné zlé skutečnosti? => **Hekatini psi**
73. Co byl hlavní důvod k vytvoření dvojice člověk-pes? => **lov**
74. Pro Kelty bylo ostudou mít ve jméně pojem "pes". => **Nepravda**

Lekce 8: DONE

1. Na následujícím reliéfu je vyobrazen **atlet** Stefanos se svým psem.

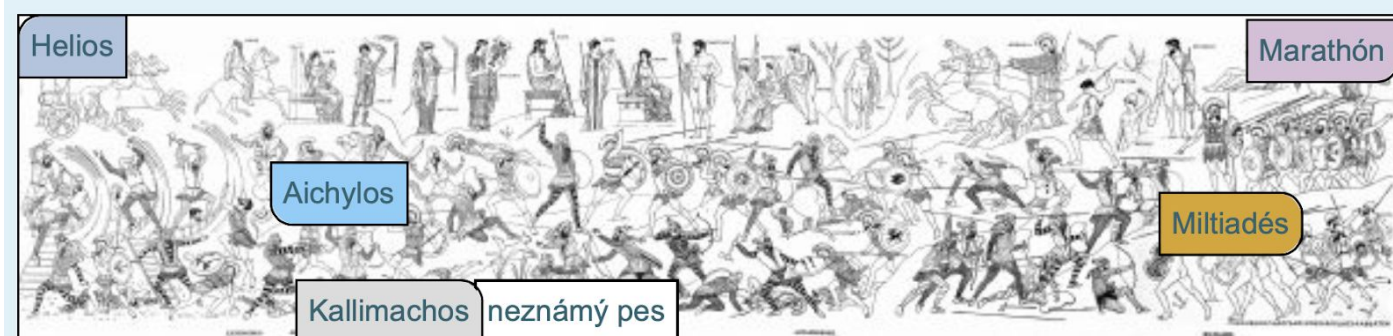

2. Výjev z bitvy u Marathónu s předními hrdiny i psem byl namalován v athénské Stoa Poikilé na agoře. => **Pravda**
3. Výjev z bitvy u Marathónu s předními hrdiny, ale bez válečného psa, jenž se této účastnil, byl namalován v athénské Stoa Poikilé na agoře. => **Nepravda**
4. Do bitvy proti Efesu každého magnésského **jezdce** doprovázel 1 **lučištník** a 1 **pes** .
5. Na východním vlysu Gigantomachie (Pergamského oltáře) bojují s **Artemis a Hekaté** dva obrovští psi, kteří se obrům zakousávají do šíje a nohou. Na jižním vlysu bojují další dva podobní psi po boku **Foibé a Asterie**
6. Válčil v bitvě u Marathónu (490 př. Kr.) na řecké straně alespoň 1 pes? (odpovídejte jen: ano, ne). => **ano**
7. Římané válečné psy nevyužívali. => **Nepravda**
8. Psy na svá vojenská tažení bral Kambýsés, Dáreios I., Xerxés a nejspíše i Dáreios III. či jiní perští vládci. => **Pravda**
9. Kdo obráncům radil v díle O obraně měst, aby v noci drželi psy před hradbami, čímž měli tito odhalovat zvědy i zběhy a štěkotem upozorňovat (případně budit) stráž? => **Aineiás Taktikos**
10. Kde se měli chovat/zdržovat psi obránců podle Vegetia a Aeliána? => **ve věžích hradeb**
11. Psům se ve starověku do jídla přidávalo i trochu krve. => **Pravda**
12. Postava Fersu z etruských her přešla do renesanční commedia dell'arte. => **Pravda**
13. Který perský král králů použil psy a jiná zvířata při útoku na Pelusium jako "štíť", a tak město dobyl? => **Kambýses**
14. Kdo byl temeský Lykos? => **vlk (či jemu podobný démon), kterého zabil atlet Euthýmos z Loker**
15. Na tažení celé řady perských králů bylo možné nalézt psy. => **Pravda**
16. Které plemeno používali Římané především v (některých) bitvách? => **Molossy**
17. Který národ používal melitské psy v bitvách? => **žádný**
18. Válečné psy používal Kolofón, Magnésie, Hyrkánie i Kastabala. => **Pravda**

19. Přiřaďte:

20. Na této malbě z faraónovy skříňky útočí egyptští bojovní psi na nepřátele - kterého faraona na válečném voze malba zobrazuje? => **Tutachamon**
21. Kde (podle pramenů) Gaius Julius Caesar narazil na válečné psy (mastiffy), které popsal jako mocné a statečné? => **v Británii**

22. Jak se nazývala postava dramatičtějšího děje přímo se účastnící souboje muže s kyjem a psa? => **Fersu**
23. Ze které hrobky pochází tato malba? (hrobka ... - doplňte jedno slovo). => **augurů**
24. S bojovými psy válčili obyvatelé Kolofónu, Kastabaly a Hyrkánie, nikoli však občané Magnésie. => **Nepravda**
25. Který spartský král nechal psy volně pobíhat po okolí Mantineie, aby pomohli zastavit zásobování a jakoukoli cizí komunikaci s obránci? => **Agésipolis**
26. Kdo tvrdil, že bojovní psi byli skvělými spojenci, kteří válčili odvážně a zuřivě, avšak nikdy nepožadovali mzdu? => **Plinius**
27. Jak Dáreios I. použil psy proti Skytům? => **nechal je v táboře při nočním ústupu, aby štěkotem donutili Skyty myslet si, že tam Peršané stále jsou**
28. Kde na Pergamském oltáři jsou vyobrazeni psi? => **Gigantomachie**
29. V bitvě mezi Perinthem a Paionii se uskutečnily všechny 3 duely. => **Nepravda**
30. Kterému starověkému psímu plemeni je velmi blízký současný italský cane corso? => **Moloss**
31. Bojovní psi byli znázorněni dokonce i na Pergamském oltáři. => **Pravda**

32. Kdo byl Fenrir?

- **ten, kdo sežral Odina**
- **syn Lokiho**
- **nebeský vlk**

33. Lýdský král Alyttés prohrál válku s Kimmerem poté, co tito nasadili do rozhodující bitvy válečné psy. =>

Nepravda

34. Bojovní psi byli skvělými spojenci, kteří válčili odvážně a zuřivě, avšak jen za speciální mzdu? => **Nepravda**

35. Římané posílali (někdy) válečné psy na nepřítele za účelem rozbití jejich formace. => **Pravda**

36. Která civilizace v Africe (konkr. Libyi) byla známá tím, že vlastnila 200 vytrénovaných válečných psů bojujících se všemi, kteří jim vzdorovali? => **Garamantové**

37. Magnésského jízdního válečníka Hippaemona jezdícího na koni jménem **Podargos** do bitev doprovázel jeho panoš **Babes** a **pes Lethargos**.

38. Římané drželi (někdy) válečné psy v záloze dokud nezačali bitvu prohrávat, pak je poslali do boje, aby tito jejich armádu odvrátili od porážky. => **Nepravda**

39. Které válečné starověké psí plemeno je na obrázku? => **Moloss**

40. Psi byli ve starověku užíváni též jako vojenští poslové. => **Pravda**
41. Které válečné starověké psí plemeno je na obrázku? => **Mastiff**
42. Kam na psa-posla se umísťovala tajná zpráva? => **kolem krku**
43. Jak Marcus Pomponius Matho využil válečné psy v roce 231 př. Kr. na Sardínii? => **nechal jeho válečné psy lovit nepřátele skryté v jeskyních**
44. V keltských mýtech se objevoval pes, který požíral slunce. => **Nepravda**
45. Římané nechávali (někdy) bojovat válečné psy po boku svých pánů v bitvě, kde tito napadali všechny, kteří jejich pány ohrožovali. => **Pravda**

46. Ze kterého uměleckého díla je tento výjev s válečným psem (3 slova)? => **sloup Marka Aurelia**
47. Římané používali válečné psy ve většině bitev. => **Nepravda**
48. Markus Aurelius nejspíše vybavil válečné psy obojky s železnými hroty a jakýmsi pancířovým brněním. => **Pravda**
49. V bitvě mezi Perinthem a Paionií nedošlo na duel mezi psy. => **Pravda**
50. Římané válečné psy užívali (někdy) k lovení nepřátel, kteří se skrývali např. v lesích. => **Pravda**
51. Co Římané připevňovali na kožené obojky válečných psů? => **hroty**
52. Pokud byste si dnes chtěli pořídit psa co nejpodobnějšího římskému vojenskému psovi, vybrali byste? => **Cane corso**
53. Psům bylo ve starověku zakázáno dávat žrát jakéholi maso. => **Nepravda**
54. Filip Makedonský používal psy k pronásledování a stopování svých nepřátel v zalesněných balkánských horách. => **Pravda**
55. Římané válečné psy využívali, ale nejspíše jen občas. => **Pravda**
56. Kolik válečných psů s tigří krví obdržel Alexandr Veliký od Sófyta? (odpověď napište arabskou číslicí). => **150**

57. Z jaké starověké oblasti pochází toto pravděpodobně nejstarší zachované umělecké ztvárnění válečného psa (nejspíše) s vojákem (kamenný reliéf, cca 2000-1600 př. Kr.)? => **Babylónie**

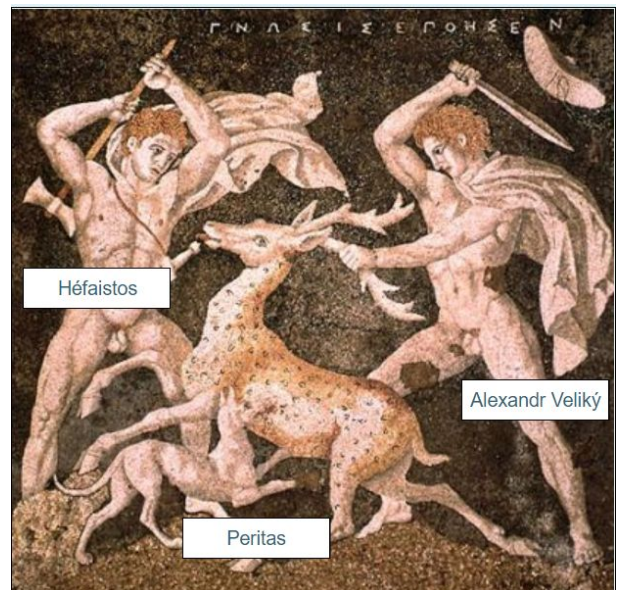

58. Koho doprovázejí bojovní psi na této černofigurové amfoře od malíře Nikoxena? (pište česky v plurálu). => **Amazonky**
59. Kterému bohu/bohyni obětovali mladí Spartané štěňata před fingovanými bitvami na ostrůvku řeky Eurótas? => **Aréovi**
60. Bitvu mezi Perinthem a Paionií měly rozhodnout 3 duely v následujícím pořadí: 1. **muž proti muži**. 2. **kůň proti koni**, 3. **pes proti psu**

Lekce 9: DONE

1. O kterého římského loveckého psa se jedná (pište v singuláru)? => **Vetragus**
2. Kdo napsal, že ve válce se nenajde nic, co by se nenašlo při lovu? => **Xenofón**
3. V Beni Hasan byla nalezena psí rakev => **Pravda**
4. Kterému loveckému psovi věnuje největší pozornost Arriános? => **Vetragus**
5. Nejsilnější z loveckých psů mohl ochutnat kousek ze své kořisti. => **Nepravda**
6. Kterému císaři byla určena Oppianova báseň o lovu se psy? => **Caracalla**
7. Kdo je autorem následujícího epitafu k poctě psa jménem Lykas? "Methinks, huntress Lycas, even the dead white bones in this tomb must still affright the beasts of the field; for thy valour is well-known to great Pelion and far-seen Ossa and the towering sheep-walks of Cithaeron" => **Simónidés**
8. Který náš zdroj pro lov se psy nebyl psán ve verších? =>
  - **Xenofón**
  - **Arriános**

9. Doplňte pravděpodobné postavy na této lovecké mozaice:
10. Proč byl pro Spartány důležitý lov? =>
  - **Mohli jeho pomoci zůstat mezi homoioi**
  - **Šlo o trénink pro válku**
11. K lovu velké nebezpečné zvěře se využíval především lakónský a krétský pes. => **Nepravda**
12. Lov, zejména divokého kance, u Spartánů reflektoval **statečnost** (andreia) spartských mužů
13. V rámci antického lovu se psy se lovila zejména divoká prasata, jeleni, srnky a zajáci. => **Pravda**
14. Spartánům mohly lovy přinést naplnění kvót pro syssitie. => **Pravda**

15. Doplňte: => Lovec vede na vodítku psa (dole) a egyptskou promyku mungo (nahore); Beni Hassan.

16. Jaká reakce cvičených loveckých psů na kořist se dala čekat? =>

- **Ochrana (u)loveného zvířete před predátory**
- **Pronásledování a stopování zvířete**
- **Čekání na lovce a upozorňování štěkotem na místo, kde se nacházejí**
- **Obklíčení a znehybnění raněného zvířete**
- **Zabití raněného zvířete**

17. Co vidíte na obrázku? => **Mechanická hračka loveckého psa ze slonoviny**

18. Řekové pohřbívali psy do rakví. => **Nepravda**

19. Kam byste zařadili tuto zlatou misku s výjevy z lovu? => **Ugarit**

20. Jak se nazývá egyptská lokalita (pohřebiště) na Nilu ve Středním Egyptě, která je skvělým zdrojem pro zobrazení loveckých psů (stejně jako medicíny, sportu ad.)? => **Beni Hassan**

21. Na co byl Artemidin/Prokridin Lailaps přeměněn Diem? => **Kámen**

22. Kdo to byl nebo co to bylo *ankylé*? => **Poutko na oštěpu sloužící k odhodu oštěpu např. na zvíře**

23. Kdo je autorem těchto veršů k lovu kance kalydónského? „Tam když sešli se muži, část lovců osidla kladla, jiní pouštějí psy a jiní zas po čerstvé stopě pozorně jdou a vášnivě touží s tím kancem se utkat.“ ... „Kanec se řítí a rozrazí psy, když zdržet ho chtějí, a strany rozdává rány a zažene štěkavce slabé.“ => **Ovidius**

24. Kdo je autorem těchto veršů k lovu kance kalydónského? „Konečně Meleagros, syn Oineův, usmrtil kance, rek, jenž z okolních měst, tak četných, tam shromáždil lovce se psy, vždyť nebylo možno jej zahubit s nevelkým počtem: tak byl velký a přived již mnohé v žár hranice žalné.“ => **Homér**

25. Pro Xenofónu je cílem lovu **rozvoj fyzické zdatnosti a charakteru**. Naproti tomu pro Arriána je hlavním cílem lovu **zážitek ze štvance**.

26. Je zde uvedena správná citace (odpovězte pouze ANO / NE)? "Methinks, huntress Lycas, even the dead white bones in this tomb must still affright the beasts of the field; for thy valour is well-known to great Pelion and far-seen Ossa and the towering sheep-walks of Cithaeron" (Philostratus, Imagines 1.28). => **NE**
27. Psi se účastnili lovu kance kalydónského. => **Pravda**
28. Psi se účastnili lovu kance kalydónského po boku bohyně Artemis. => **Nepravda**
29. Podle Xenofóna mají být na lov kance bráni různí psi. => **Pravda**

30. Co konkrétně se nachází na tomto obrázku (dvě slova česky)? => **rakev psa**

31. O který lov se psy jedná? => **Lov kance kalydónského**
32. Arriános se svým dílem O lovu snažil navázat na Xenofóna, můžeme říci, že jde o druhý díl Xenofónova spisu. => **Pravda**
33. Kromě Xenofóna, Arriána, Oppiana, Nemesiana, Filostrata či Grattia se popis lovu se psy (či dávání mu velké důležitosti) vyskytuje v celé řadě dalších pramenů jako Vergilius, Ovidius, Martialis, Rhiános, Platón aj. => **Pravda**
34. K lovu střední a větší zvěře byl vhodný např. moloský a lokridský pes. => **Pravda**
35. Kolik lvů údajně ulovil Amenhotep III.? => **102**

36. Která zvířata lovená králem Aššurbanipalem měla být hlídána těmito muži a psy? => **Lvi**

37. Odkud pochází tato známá lovecká freska se psy (město napište v 1. pádě j. č.)? => **Tíryns**
38. Pes zahryzávající se do uloveného delfína z Fókaie (ze 3. století př. Kr.) byl nejspíše symbolikou moře (**delfín**) a do něj se vlévající řeky Smerdos (**pes**).
39. Lovečtí psi nesměli pronásledovat poraněného loveného kance, jelikož by většinu z nich zabil. => **Nepravda**
40. V Beni Hasan byla nalezena psí rakev. => **Pravda**
41. Nejznámějším vyšlechtěným loveckým plemenem byla assyrská molosská doga a egyptští chrti. Dále též **lakónští a krétští psi, vetragus a tesem** , případně saluki, molosský a lokridský pes.
42. Které dva druhy molosského psa rozlišoval Aristotelés: => **lovecký a pastýřský**

43. Podle čeho (především) poznáte, že jde o loveckou (a ne třeba vojenskou) výpravu (napište jedno slovo česky v plurálu)? => **pasti**
44. Lovu kance kalydónského se účastnila Atalanté i psi. => **Pravda**

45. Který faraon se psem je zde zobrazen? => **Ramesse II.**
46. Kdo je autorem veršované příručky o lovu se psy? => **Grattius**
47. Podle Xenofóna je nejideálnější, když se na lov kance vezme jen jedno psí plemeno. => **Nepravda**
48. Psi byli důležitou součástí klasických lovů, ale málokdy byli přítomni při královských lovech. => **Nepravda**

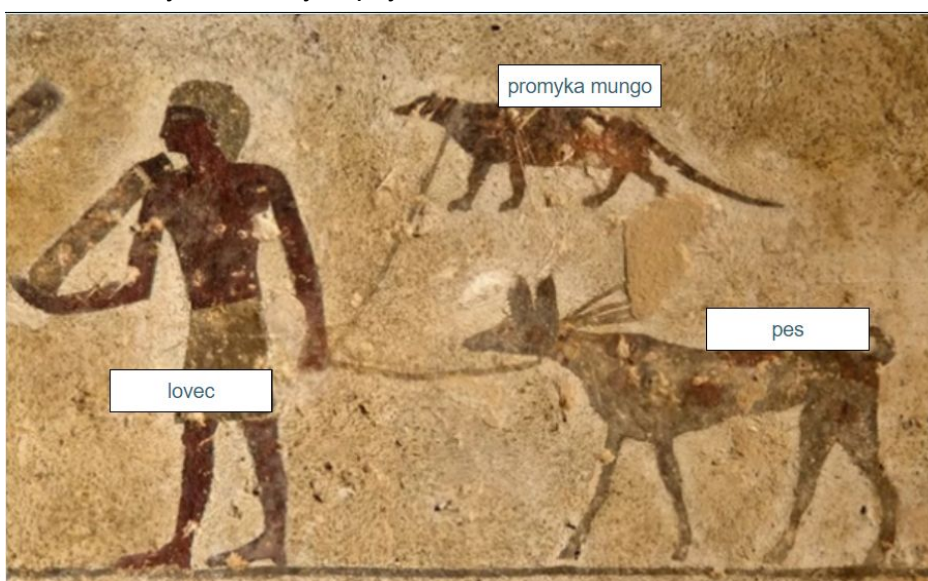

49. Který faraon se psem je zde zobrazen? => **Tutanchamon**

50. Jeden z nejslavnějších lovců starověku, Orión, po smrti ve dne lovil v podsvětí a v noci dodnes září na obloze jako stejnojmenné souhvězdí, jehož součástí je také sem povýšený Oriónův lovecký pes Síríus. => **Nepravda**

51. Jak se jmenuje tento mytologický lovec a hrdina, který spatřil koupající se Artemis, byl proměněn v jelena a následně roztrhán svými loveckými psy. => **Aktaión**

52. Doplňte:

53. Jak se jmenoval Artemidin (poté Prokridin) lovecký pes (v překladu Bouřka či Vítr)? => **Lailaps**

54. Psi se často účastnili lovů ve skutečnosti, ale ne podle řecké mytologie a příběhů. => **Nepravda**

55. Jeden z nejslavnějších lovců starověku, Orión, po smrti ve dne lovil v podsvětí a v noci dodnes září na obloze jako stejnojmenné souhvězdí; jeho lovecký pes se proměnil v Síríu, který je součástí souhvězdí Velkého psa. => **Pravda**

56. Přiřaďte antický pramen o lovu a autora:

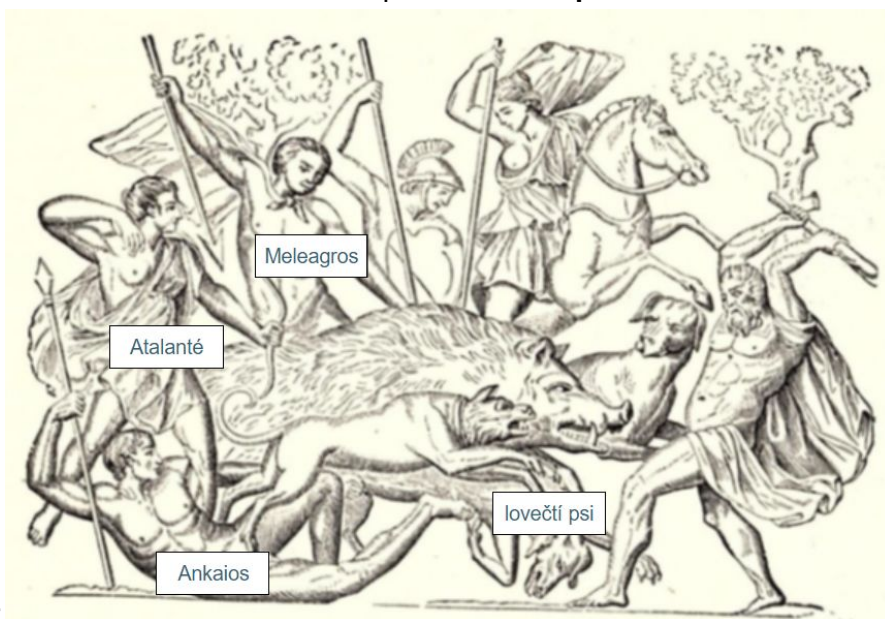
- Nemesianus => **Cynegetica**
- Grattius => **Cynegetica**
- Philostratus => **Εἰκόνες**
- Xenophon => **Κυνηγετικός**
- Oppian => **Κυνηγετικός**
- Arrian => **Κυνηγετικός**

57. Který významný britský konzervativní filosof a politolog, jenž zemřel na počátku roku 2020, porovnával antický a soudobý lov se psy v jeho díle On Hunting (napíšte pouze jeho příjmení)? => **Scruton**

58. Psi byli užiteční při lovu zajíce a srnky, ale ne při lovu divokého prasete. => **Nepravda**

59. Grattius ve svém díle o lovu píše o loveckých psech, jejich chovu a výcviku, o koních, kteří jsou k lovu vhodní, ale i o sítích a různém loveckém vybavení. => **Pravda**

60. Není pravda, že by nějaký pes v antickém Řecku měl náhrobek s epítajem. => **Nepravda**

61. Popište postavy z kalydónského lovu:

62. Čeho je součástí toto zobrazení? => **Aššurbanipalův lov lvů**

Lekce 10: DONE

1. Varro doporučoval, aby pasáční psi - strážci stád - měli černou barvu. => **Nepravda**
2. Podle antických pramenů nebylo třeba používat hlídací psy pro prasata tolik jako pro ovce a kozy. => **Pravda**
3. Podle pramenů bylo možné rozzuřeného hlídacího psa uklidnit sednutím si. => **Pravda**
4. Podle pramenů bylo možné rozzuřeného hlídacího psa uklidnit jeho pohlazením. => **Nepravda**
5. Podle pramenů bylo možné rozzuřeného hlídacího psa uklidnit skákáním. => **Nepravda**
6. Kým je v následujícím úryvku myšlen "Day-sleeper" (napište česky v 1. pádě j. č.): "And look after the dog with jagged teeth; do not grudge him his food, or some time the Day-sleeper may take your stuff" (Hes., Op. 604-605). => **zloděj**
7. Psi (nejen) moč, exkrementy, zvratky apod. se ve starověké medicíně řadily do tzv. ... (doplňte větu - i tvarově správně, 2 slova česky). => **černé apatyky**
8. Jakou barvu pasáckých psů (strážců zvířat) doporučoval Varro (barvu napište česky)? => **bílá**
9. Kdo je autorem tohoto úryvku? "I was gazing at all this, when I nearly fell backwards and broke my leg. For on the left hand as you went in, not far from the porter's office, a great dog on a chain was painted on the wall, and over him was written in large letters "BEWARE OF THE DOG." My friends laughed at me, but I plucked up courage and went on to examine the whole wall." => **Petronius**
10. Přiřadte (Colomella):
  - o Pecuarius => **pastýřský pes**
  - o Villaticus => **ochránce farmy, pána**
  - o Pastoralis => **pastýřský pes**
11. Varro a Columella byli oba autoři stejnojmenného spisu De re rustica. => **Pravda**
12. Cato a Columella byli oba autoři stejnojmenného spisu De re rustica. => **Nepravda**
13. Varro a Cato byli oba autoři stejnojmenného spisu De re rustica. => **Nepravda**
14. Cato a Columella byli oba autoři stejnojmenného spisu De agri cultura. => **Nepravda**
15. Varro a Cato byli oba autoři stejnojmenného spisu De agri cultura. => **Nepravda**
16. Varro a Columella byli oba autoři stejnojmenného spisu De agri cultura. => **Nepravda**

17. O jakého psa na obrázku se jedná? => **Hlídací pes**
18. Proužky psí kůže omotané kolem prstů se užívaly pro rychlejší hojení zlomenin. => **Nepravda**
19. Strážné psy bylo vhodné krmit uhynulými zvířaty, zejména syrovým masem z nich - stávali se pak zuřivějšími. => **Nepravda**
20. Který filosof se s použitím řeckého termínu pro psa označoval jako strážce morálky? => **Diogenés**
21. Podle Plinia naučil pes lidi zvracet => **Pravda**
22. Columella a Varro se neshodli na barvě pasáckých psů (ochránců zvířat); jeden doporučoval černou a druhý bílou barvu. => **Nepravda**
23. Co se v Římě často používalo jako žrádlo pro psy? => **Ječmen**
24. Jak se jmenuje buddhistický pes, strážce zákona? => **Fo**

25. Náledující mozaika pochází z Pompejí. => **Pravda**
26. Náledující mozaika pochází z Říma. => **Nepravda**
27. Jde o mozaiku ve vstupní místnosti Domu tragického básníka z Pompejí. => **Pravda**
28. Jde o mozaiku ve vstupní místnosti domu Marka Aurelia z Říma. => **Nepravda**
29. Jakou barvu měl mít pastoralis? => **bílá**
30. Aelianos zmiňuje hlídací psy. => **Pravda**
31. Eupoleův pes Augeas napadl a zabil zloděje, který se snažil okrást jeho pána. => **Pravda**
32. Eupoleův pes Argos napadl a zabil zloděje, který se snažil okrást jeho pána. => **Nepravda**
33. Podle Hésioda jsou psi, strážci statku, důležití. => **Pravda**
34. Kdo je autorem této básně (zde jen část) o Publiově psovi jménem Issa: "Issa est passere nequior Catulli, Issa est purior osculo columbae, Issa est blandior omnibus puellis, Issa est carior Indicis lapillis, Issa est deliciae catella Publi." => **Martialis**
35. V díle kterého autora se vyskytuje hlídací pes Skylax? => **Petronius**
36. Který pes měl být štihlejší - pastoralis či villaticus? => **pastoralis**
37. Epilepsie měla být vyléčena štěnětem vařeným ve víně a myrze. => **Pravda**
38. Přřadte (prameny):
  - Marcus Portius Cato => **De agri cultura**
  - Marcus Terentius Varro => **De re rustica**
  - neznámý autor => **Γεωπονικά**
  - Plinius Starší => **Naturalis historia**
  - Lucius Junius Moderatus Columella => **De re rustica**
  - Cassianus Bassus => **nedochovaný spis**
39. Varro tvrdil, že pastýřští psi měli připomínat svým vzezřením lvy. => **Pravda**
40. Psí tuk se v Římě využíval ke zlepšení sluchu, proti vším i na léčbu inkontinence. => **Pravda**
41. Columella tvrdil, že lovecký pes nebyl vhodný pro pastýře. => **Pravda**
42. Columella tvrdil, že lovecký pes byl vhodný i pro pastýře. => **Nepravda**
43. Kdo je autorem tohoto úryvku? "Do you think," said I, "that there is any difference between the nature of a well-bred hound for this watch-dog's work and of a well-born lad?" => **Platón**
44. Který filosof přirovnává strážce své ideální obce k psům? => **Platón**
45. Do kolika skupin celkem dělí Columella psy (napiště číslicí)? => **3**
46. Mezi vhodností/nevhodností věku rodičů atletů a psů bylo možné najít významné shody. => **Pravda**
47. Pastýřským psům bylo vhodné dávat do žrádla mléko. => **Pravda**
48. Psí jazyk nošený v botě pod palcem měl zabránit tomu, aby ... => **na vás pes štěkal**
49. Který křesťanský řád se označoval jako „psi Páně“, tedy jako hlídači křesťanských dogmat (v jejich jméně se nalézají i latinský pojem pro psa)? => **Dominikáni**
50. Strážným psům bylo vhodné nasazovat obojky z hrubé kůže pobité hřebíky, aby je v boji vlk poranil méně. => **Pravda**

51. Packa fenky chřta, oslí kopyto a pecka datle uvařené v oleji v hrnci sloužili v egyptské medicíně jako lék ...?

=> **Vypadávání vlasů**

52.

53. Niž je vyobrazena egyptská bohyně lékařství a domácího krbu Lamaštu se psy sajícími jí z prsů mléko. =>

Nepravda

54. Niž je vyobrazena gynekologická démonka Lamaštu se psy sajícími jí z prsů mléko. => **Pravda**

55. Jak se jmenovala mezopotámská bohyně lékařství vyobrazená se svým psem na obrázku? => **Gula**

56. Aelianos psal o loveckých a domácích psech, ale nezmiňoval hlídací psy. => **Nepravda**

57. Jako hlídač domu/farmy, ... se nejvíce uplatnil? => **Molosský pes**

58. Který pes byl typickým domácím mazlíčkem? => **Melitský pes**

59. Co bylo důležité pro psa - villaticus? => **Dobře se bránit**

60. Na kolik poddruhů dělil Varro strážné psy? => **9**

61. Proti kterým predátorům zejména měli psi chránit dobytek v římské říši? => **vlci**

62. Římané jedli k léčbě vztekliny často psí srdce. => **Nepravda**
63. Části psů v římské medicíně sloužily někdy k léčbě lidí nebo k výrobě ochranných amuletů. => **Pravda**
64. Který egyptský bůh a patron balzamovačů je zobrazován se šakalí hlavou či jako šakal/pes? => **Anúbis**
65. Cave canem je možné přeložit jako "Pozor zlý pes" či "Pozor na psa". => **Pravda**
66. Jak byste přeložili spojení Cave canem? => **Pozor na psa**
67. Co se v Římě zejména používalo jako žrádlo pro psy (stejně jako časté o se v Římě zejména používalo jako žrádlo pro psy (stejně jako časté jídlo pro gladiátory) (jedno slovo, napište česky v 1. p. j. č.)? => **ječmen**
68. Co se v Římě zejména používalo jako žrádlo pro psy (stejně jako časté jídlo pro gladiátory) (jedno slovo, napište česky v 1. p. j. č.)? => **ječmen**
69. Důležitým pramenem přinášejícím znalosti o antických hlídacích psech byla Geoponika (Γεωπονικά), jejímž autorem byl Marcus Portius Cato. => **Nepravda**
70. V Petroniově Satiriconu se několikrát objevuje hlídací pes. => **Pravda**

71. Co znázorňuje následující obrázek? => **Léčbu**
72. Které vlastnosti byly nejdůležitější pro psa - pastoralis? =>
- **Odvaha**
  - **Sila**

Lekce 11: DONE

1. Psi neměli zakázaný vstup na athénskou Akropoli. => **Nepravda**
2. Psi měli zakázaný vstup na athénskou Akropoli. => **Pravda**
3. Kerberos a Orthos byli sourozenci. => **Pravda**
4. Psi byli spojeni i s Héraistónovým chrámem u Etny. => **Pravda**
5. Meleagros byl často zobrazován se psem - v rámci sochařství i vázového malířství => **Pravda**
6. Pes v antice nikdy nesloužil k věštění. => **Nepravda**
7. Pro islámský a židovský svět se psi stali nečistými stejně jako prasata. => **Pravda**
8. Pro islámský a židovský svět byli psi čistými stejně jako krávy. => **Nepravda**
9. Skylla byla mytologická postava, z jejíhož pásu trčeli štěkající psi. => **Pravda**
10. Echidna byla mytologická postava, z jejíhož pásu trčeli štěkající psi. => **Nepravda**
11. Štěňata se obětovala ve městech jako Sparta i Argos. => **Pravda**
12. Pes byl spojen s bohy jako byli Indra či Lamaštu, ale ne s Valkýrami. => **Nepravda**
13. Každoroční připomínkou na útok Keltů na Řím z roku 390 př. Kr. bylo nošení ukřižovaných psů v procesí. => **Pravda**
14. Každoroční připomínkou na útok Keltů na Řím z roku 390 př. Kr. bylo nošení ukřižovaných hus v procesí. => **Nepravda**
15. Psí potomci Echidny a Tyfóna byli Kerberos a Argos. => **Nepravda**
16. Psí potomci Echidny a Tyfóna byli Kerberos a Orthos. => **Pravda**
17. Psi se na mincích vyskytovali jen minimálně či vůbec. => **Nepravda**
18. Perseus zabil mytologického psa jménem Orthos. => **Nepravda**
19. Ze starověku známe několik příkladů, kdy vojsko procházelo mezi částmi ropolceného psa. => **Pravda**
20. Ve starověkém umění tvořili psi většinou dekorační, ale ne kompozitní prvek. => **Nepravda**
21. Ve starověkém umění tvořili psi většinou dekorační a kompozitní prvek. => **Pravda**
22. Masky Anúbise měla podobu i psa/šakala. => **Pravda**
23. Který bůh byl zobrazován i se psí hlavou? => **Anúbis**
24. Posvátní psi nejspíše u města Adranum v posvátném háji kousali všechny neohlášené přicházející, ostatním pomáhali. => **Nepravda**
25. Posvátní psi nejspíše u města Adranum v posvátném háji vítali přicházející, kousali zloděje a naháněli smilníky a požitkáře; v noci také vodili opilce na cestu. => **Pravda**
26. Při římských robigáliích se využíval mozek dospělé fenky či štěněte. => **Nepravda**
27. Při římských robigáliích se využívaly vnitřnosti a krev fenky nebo štěněte. => **Pravda**
28. Kerberos byl nejspíše melitský pes. => **Nepravda**
29. Kerberos byl nejspíše moloss. => **Pravda**
30. Pes nebyl nikdy spojen s bohem Hermem v řecké mytologii. => **Nepravda**
31. Který římský bůh, ochránce lesů a stád, polí a pastýřů, byl často zobrazován se psem? => **Silvanus**
32. Psi byli spojeni i s Héraistónovým chrámem u Hekly. => **Nepravda**
33. Kdo dával do hrobu člověka jeho psa? => **Mayové**
34. Kolik štěňat obětovali mladí Spartaňané Aréovi před bojovou hrou na ostrůvku řeky Eurótas (napište arabskou číslicí)? => **2**
35. Každoroční připomínkou útoku Keltů na Řím z roku 390 př. Kr. bylo/a:
  - křižování: **psů**
  - oslava: **husy**
36. Přiřadte:
  - Orthos => **dvojhavý pes**
  - Kerberos => **trojhavý pes**
37. Jak se jmenovala manželka krále Priama, již bozi proměnili ve fenku? => **Hekabé**
38. Římské luperkálie souvisely s ... => **vlkem**
39. Byl pes spojený i s mithraismem (pište jen ano x ne)? => **ano**
40. Bylo na statéru z Kyziku možné nalézt dokonce i okřídleného psa (pište jen ano x ne)? => **ano**

41. Jakým obřadem bylo procházení vojska mezi částmi rozpolceného psa/ů? => **očistným**
42. Čím se živila Mormolykeia? => **krví a masem mladých mužů**
43. Přiřadte:
- Kéry => „**rychlí psi boha Háda**“
  - Kéry => **psooké bohyně**
  - Erínye => **okřídlené lovkyně stíhající zločince „jako psi lovící zvěř“**
  - Harpyje => **hrozní „psi Dia“**
44. Štěňata se obětovala ve Spartě i Argu ze stejných důvodů. => **Nepravda**
45. Štěňata se obětovala ve Spartě i Argu z jiných důvodů. => **Pravda**
46. Achilles zabil mytologického psa jménem Orthos. => **Nepravda**
47. Pes byl spojen s aztéckým Xolotlem či třeba s keltskou bohyní Eponou. => **Pravda**
48. Psy bylo zakázáno chovat na ostrově Rhodos. => **Nepravda**
49. Psy bylo zakázáno chovat na ostrově Délos. => **Pravda**
50. Kam útočil pes při zobrazení mithraistické tauroktónie? => **na krk**
51. Řeční bohové se ve psy povětšinou neměnili a neměnili v ně ani lidi. => **Pravda**
52. Meleagros byl často zobrazován se psem - v rámci sochařství i vázového malířství. => **Pravda**

53. Kam byste zařadili následující sošku psa? => **Čína**

54. Kdo je zobrazen na reverzu následující mince? => **Héraklés/Herkules a Kerberos**
55. Ke kterému římskému císaři se vztahuje tento zlatý aureus ze 3. století po Kr. (jméno napište v 1. p.)? => **Probus**
56. Kdo psal o proměně Hekabé ve fenku? => **Ovidius, Proměny**
57. Jak se jmenuje databáze, kde byste hledali psy i jiné motivy z řeckých amfor a dalších nádob? Napište pouze příjmení britského klasického archeologa, dle něž se tato databáze jmenuje. => **Beazley**
58. Psi byli spojeni i s Poseidónovým chrámem u Etny. => **Nepravda**
59. Kdo byl/i hemikynés (překlad v sg., jednoslovně, česky)? => **polopes**
60. Psi byli spojeni i s Hefaistónovým chrámem u Etny. => **Pravda**
61. Kým byl zabit pes Orthos (napište v 1. p.)? => **Hérakles**
62. Jak se jmenoval magický zlatý pes doprovázející mj. i bronzového obra/robota strážícího Krétu jménem Talós? => **Laelaps**